

North Carolina ပုနှိပ်သံလွန် အလံာ်နဲာ်ကျဲ

တၢ်ဟံးန့ၢ်နလဲးစ့ာ်
အတၢ်နဲာ်ကျဲတဆိဘာ်တဆိလၢနဂီၢ်

Chapel Hill
PUBLIC LIBRARY

တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၤတဖၣ်

တၢ်နီၤဖး 1 တၢ်ဟံးန့ၢ် နပှၤနီၣ်သိၣ်လ့ၣ်အတၢ်ပျဲဒီးလဲးစ့ၣ်

တၢ်ဟံးန့ၢ် နပှၤနီၣ်သိၣ်လ့ၣ်အတၢ်ပျဲ

- တချးနလဲၤဆူ DMV
- နတၢ်လဲၤဆူ NC DMV
- တၢ်ဟံးန့ၢ် နပှၤနီၣ်သိၣ်လ့ၣ်အတၢ်ပျဲ

တၢ်ဟံးန့ၢ် နပှၤနီၣ်သိၣ်လ့ၣ်အလဲးစ့ၣ်

- တၢ်ကတၢၢ်ကတီၤသးလၢ နတၢ်နီၣ်သိၣ်လ့ၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တၢ်မၤကွၢ်အဂီၢ်
- တၢ်မၤဝဲ ပှၤနီၣ်သိၣ်လ့ၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်အတၢ်မၤကွၢ်

တၢ်နီၤဖး 2 တၢ်နီၣ်သိၣ်လ့ၣ်အတၢ်ဘျၢတဖၣ် လၢ North Carolina အပူၤ

တၢ်မၤလိၣ်နီၣ်ပၢၢ်ကျဲ

1. တၢ်သ့ၣ်ညါနီၣ်ပၢၢ်ကျဲ
2. တၢ်ပနီၣ်တဖၣ် ဒီး မ့ၣ်အူတဖၣ်
3. ကျဲအတၢ်ဘျၢတဖၣ်

တၢ်နီၣ်သိၣ်လ့ၣ် လၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်

4. ပှၤနီၣ်သိၣ်လ့ၣ် တၢ်ပူၤဖျဲးဘၣ်လၢ
5. လီၤဆ့ၣ်နီၤယီၢ်တကိးတဖၣ် ဒီး ဖိသၣ်လီၤဆ့ၣ်နီၤတဖၣ်
6. တၢ်ကွၢ်ဆၢၣ်မံၣ် တၢ်အိၣ်သးအကလုာ်ကလုာ်
7. တၢ်နီၣ်သိၣ်လ့ၣ်ဒီးပှၤဂၤ

တၢ်တီၤစၢၤမၤစၢၤအဂၤ

8. တၢ်နီၣ်သိၣ်လ့ၣ် တၢ်လုၢ်သ့ၣ်ခါပတၢ်တဖၣ်
9. တၢ်ဘၣ်ထွဲခိၣ်ဆၢလိာ်သးယၢ်ခိၣ်ယၢ်ခိၣ်ဒီး ပၤဂၤ
10. တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ နသိၣ်လ့ၣ်

တၢ်နီၤဖး 1

တၢ်ဟံးန့ၢ် နပှၤနီၢ်သိလ့ၣ်အတၢ်ပျဲဒီးလဲးစ့ၣ်

တၢ်ဟံးန့ၢ် နပှၤနီၢ်လိသိလ့ၣ်အတၢ်ပျဲ

- တချးနလဲၤဆူ DMV
- နတၢ်လဲၤဆူ NC DMV
- တၢ်ဟံးန့ၢ် နပှၤနီၢ်လိသိလ့ၣ်အတၢ်ပျဲ

တၢ်ဟံးန့ၢ် နပှၤနီၢ်သိလ့ၣ်အလဲးစ့ၣ်

- တၢ်ကတၢၢ်ကတီၤသးလၢ နတၢ်နီၢ်သိလ့ၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တၢ်မၤကွၢ်အဂီၢ်
- တၢ်မၤဝဲ ပှၤနီၢ်သိလ့ၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်အတၢ်မၤကွၢ်

တၢ်ဟံးန့ၢ် နပှၤနီၣ်လိသိလ့ၣ်အတၢ်ပျဲ

နတၢ်လဲၤဆူ NC DMV

1 နသ့ၣ်န့ၢ်ဖးသီ တၢ်သ့ၣ်ဆၢဖးကတီၢ် လၢအိၣ်လဲသ့ဝဲ ဖဲ

တၢ်သ့ၣ်ဆၢဖးကတီၢ်တဖၣ် မၤစၢၤန့ၢ်လၢ သုတအိၣ်ခိးဘၣ်တၢ်ယံၢ်ယံၢ်တဂ့ၢ်အဂီၢ်လီၤ, သန့က့ၢ် တမ့ၢ်တၢ်လၢနကဘၣ်မၤအိၣ်သ့ပှၤကတၢၢ်ဘၣ်. နသ့ၣ်န့ၢ်ဖးသီ တၢ်သ့ၣ်ဆၢဖးကတီၢ် လၢအိၣ်လဲသ့ဝဲ ဖဲ <https://skiptheline.ncdot.gov/>

2 တၢ်ဃုထီၣ် ပှၤတဲကျိးထံတၢ်တဂၤ

နမ့ၢ်လိၣ်ဘၣ် ပှၤတဲကျိးထံတၢ်တဂၤန့ၢ်, သ့ၣ်န့ၢ်ဖးသီ တၢ်သ့ၣ်ဆၢဖးကတီၢ်တဂ့ၢ်.

- ဆဲးကျိး 919-715-7000
- မ့ၢ်ဆၢၣ် တုၤ မ့ၢ်ဖိဖး
- ဂီၤ 8:00 န့ၣ်ရံၣ် တုၤလၢဟါ 5:00 န့ၣ်ရံၣ်

ပှၤတဲကျိးထံတၢ်အံၤ ကျိးထံက့ၢ် တၢ်လၢအမၤအသးတဖၣ် ဖဲနတၢ်လဲၤအံၤ သ့ဝဲသန့က့ၢ်, အကျိးထံက့ၢ် တၢ်မၤကွၢ်တဖၣ် လၢအနီၣ်ကစၢ်တသ့ဘၣ်.

3 လဲၤန့ၢ်ထံၣ်လိာ်သး

နလဲၤဆူ DMV ဝဲၤဒါး လၢတလိၣ်ဟံးန့ၢ် တၢ်သ့ၣ်ဆၢဖးကတီၢ် ဖဲမ့ၢ်ဆၢၣ် တုၤမ့ၢ်ဖိဖး သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

- နမ့ၢ်တအိၣ်ဒီး တၢ်သ့ၣ်ဆၢဖးကတီၢ်န့ၢ် အိၣ်ကတၢၢ်ကတီၢ်ဟံးန့ၢ်သးလၢ ကရံၣ်လီၤသးအိၣ်ခိးတၢ်တဂ့ၢ်. သန့က့ၢ်, DMV တအိၣ်ဒီး ပှၤတဲကျိးထံတၢ်တဖၣ် လၢလဲၤန့ၢ်ထံၣ်လိာ်သး ပှၤတဲမ့ၢ်တဖၣ်အဂီၢ်ဘၣ် ဒီး တၢ်အိၣ်ခိးတၢ် အဆၢကတီၢ်တဖၣ် ကယံၢ်ဝဲအါန့ၢ်အန့ၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်လီၤ.
- သ့ၣ်နီၣ်လၢ ကလဲၤဒုးသ့ၣ်ညါနတၢ်ဟဲတုၤ ဖဲနလဲၤတုၤဆူ DMV တထံၣ်ဃီတက့ၢ်.

ဟံးကိး တံၤသကိး မ့တမ့ၢ် ဟံၣ်ဖိဃီဖိ တဂၤလၢ လၢတၢ်မၤစၢၤအဂီၢ်
 နမ့ၢ်လိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢ ကန့ၢ်ပၢ်တၢ်လၢအမၤသးတဖၣ် ဖဲနတၢ်လဲၤအဆၢကတီၢ်အခါန့ၢ် မၤလီၤတၢ်လၢ ကဟံးကိး နတံၤသကိး မ့တမ့ၢ် ဟံၣ်ဖိဃီဖိ တဂၤလၢ လၢတၢ်မၤစၢၤအဂီၢ်တက့ၢ်.

DMV ဝဲၤဒါး န့ၣ်ရံၣ်တဖၣ် ဒီး တၢ်ဘျၢတဖၣ် ဆီတလဲအသးသ့ဝဲအဟံး.

အကါဒိၣ်လၢ ကသမံသမိးကွၢ်ထံ NCDMV ပှၤယဲၤသန့အံၤ လၢတၢ်ဂ့ၢ်ချးကတီၢ်ကတၢၢ်တဖၣ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

<https://www.ncdot.gov/dmv/offices-services/locate-dmv-office/Pages/dmv-offices.aspx>

တၢ်ဟံးန့ၢ် နပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်အတၢ်ပျဲ

Plan Your Visit to the North Carolina DMV

Required Documents and Studying for the Test

တၢ်ဟံးန့ၢ် ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်အလဲးစ့ၣ်န့ၣ် အိၣ်ဒီး တၢ်မၤအပတီၢ်စ့ၣ်ကိးခါ ဒ်သိးကအိၣ်ကတၢ်ကတီၤနသးလၢ နတၢ်လဲၤဆူ. **တၢ်မၤအပတီၢ် 1 န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲ တၢ်ဟံးန့ၢ် နပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်အတၢ်ပျဲ န့ၣ်လီၤ.**

ဟံၣ်ဖျိၣ် လံာ်တီလံာ်မိလၢအလိၣ်တဖၣ်

နကဘၣ်လဲၤစီၣ် လံာ်တီလံာ်မိတဖၣ် လၢကဟံၣ်ဂၢၢ်ဟံၣ်ကျါၤ တၢ်ဂ့ၢ်တဘျးမံၤအဂီၢ်လီၤ.

လံာ်တီလံာ်မိတဖၣ် တၢ်ကွဲးနီၣ်စရီ

- နမံၤအလၢအပူၤ ဒီး န့ၣ်အိၣ်ဖျိၣ် အတၢ်အုၣ်သး
- နပှၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအနီၣ်ဂံၢ် မ့တမ့ၢ် နတၢ်အိၣ်ဆိးလၢအဖိးမံၤဒီးသဲးစး လၢအမဲရကၢၤကီၢ်စ့ၣ်အပူၤ အတၢ်အုၣ်သး
- နတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၤလၢ NC အပူၤ အတၢ်အုၣ်သး
- သိလ့ၣ်တၢ်ဟံးမူဟံးဒါ တၢ်အုၣ်ကီၤ အတၢ်အုၣ်သး လၢ တၢ်အုၣ်ကီၤခိပနံၢ်လၢအိၣ်ဒီး North Carolina လဲးစ့ၣ်

တၢ်ဃုထီၣ် ပှၤတဲကျိးထံတၢ်တဂၤ

တၢ်အလဲတဖၣ် တၢ်ဟံၣ်ဖျါရဲၣ်လီၤအီၤဖဲ DMV ပှၤယဲၤသန့ <https://www.ncdot.gov/dmv/license-id/driver-licenses/Pages/licenses-fees.aspx>

ကီၢ်စဲၣ်အချၢ တၢ်စီၣ်ခိတဖၣ်

တၢ်သုးလီၤသုးကျဲလၢ NC အပူၤ

DMV ဝဲၤဒါး တၢ်ဂ့ၢ် တၢ်ကျိၤ

နမ့ၢ်အိၣ်ဒီး ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်အလဲးစ့ၣ် လၢကီၢ်စဲၣ်အဂၤတဘျးန့ၣ်, နဘၣ်စီၣ်ခိအီၤဆူ North Carolina လဲးစ့ၣ် လၢအသီ 60 ကတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. နဃုထီၣ်အါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်မၤကျဲသန့အီၤ ဖဲ NCDMV ပှၤယဲၤသန့ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ဖဲမၤန့ၢ် နပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်အလဲးစ့ၣ်အတၢ်ပျဲ ဝဲၤအလီၤခံ နမ့ၢ်သုးလီၤသုးကျဲန့ၣ်, နကဘၣ်မၤသီထီၣ် နအိၣ်ဆိးလီၤကျဲလၢ DMV န့ၣ်လီၤ. နမၤတၢ်အံၤလၢအိၣ်လဲဖဲ <https://www.ncdot.gov/dmv/license-id/renewal-replacement> မ့တမ့ၢ် လၢနီၢ်ကစၢ်ဖဲ ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်အလဲးစ့ၣ်အဝဲၤဒါး သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

သမံၤသမိးကွဲၢ် NCDMV ပှၤယဲၤသန့ <https://www.ncdot.gov/dmv/offices-services/online/Pages/default.aspx> လၢ ဝဲၤဒါးတၢ်မၤအန့ၣ်ရဲၣ်ခဲအံၤတဖၣ်, တၢ်သ့ၣ်ဆၢဖးကတီၢ်အတၢ်ရဲၣ်လီၤ, ဒီး လံာ်တီလံာ်မိလၢအလိၣ်တဖၣ် အစရီလၢပျဲအဂီၢ် တက့ၢ်.

တၢ်ဟံးန့ၢ် နပှၤနီၣ်လိသံလ့ၣ်အတၢ်ပျဲ

Plan Your Visit to the NCDMV

လၢကမၤန့ၢ် ပှၤနီၣ်လိသံလ့ၣ်အတၢ်ပျဲအဂီၢ်, လိၣ်လၢနကယျီထီၣ် တၢ်မၤကွၢ် 3 ခါ န့ၣ်လီၤ.
 လၢကမၤန့ၢ် နပှၤနီၣ်လိသံလ့ၣ်အလဲးစ့ၣ်အဂီၢ်, နကဘၣ်ဖျီထီၣ် ပှၤနီၣ်လိသံလ့ၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်အတၢ်မၤကွၢ်
 စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ထံၣ်အတၢ်မၤကွၢ် (ပှၤနီၣ်လိသံလ့ၣ်အတၢ်ပျဲ)

- DMV ပှၤသမံသမိးမၤကွၢ်တၢ်တဂၤ ကဟံၣ်ထံၣ်နီၤဖး
 နတၢ်ထီၣ် ဒ်သိးကမၤလီၤတၢ် နတၢ်တၢ်ထီၣ်ဘးဒီး
 နီၣ်ထီၣ်တၢ်ဟံပနီၣ်အစ့ၤကတၢ်တဖၣ်
 လၢတၢ်နီၣ်လိသံလ့ၣ်လၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- နမ့ၢ်စူးကါညီၣ်အီၤန့ၣ် သိးဃာ် နမံၣ်ဒီး မ့တမ့ၢ်
 မံၣ်ကျဲးလါနါတဖၣ် တက့ၢ်.
- နမ့ၢ်လိၣ်ဘၣ် မံၣ်ထံကလၢဘျီတၢ်ထီၣ် (corrective
 lenses) လၢကထံၣ်တၢ်ဂ့ၤဂ့ၤအဂီၢ်န့ၣ်, နကပြဲးသိးဃာ်အီၤ
 ဖဲနီၣ်လိသံလ့ၣ် တဘျီလၢလၢအခါန့ၣ်လီၤ.

သံလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်ကွၢ်အကျဲ တၢ်ပနီၣ်တဖၣ် အတၢ်မၤကွၢ် (ပှၤနီၣ်လိသံလ့ၣ်အတၢ်ပျဲ)

- DMV ပှၤသမံသမိးမၤကွၢ်တၢ်အံၤ ကဒုးန့ၣ်န့ၤ
 သံလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်ကွၢ်အကျဲအတၢ်ပနီၣ်
 လၢအတဒ်သိးလိာ်သး 12 ခါ န့ၣ်လီၤ.
 - တၢ်ပနီၣ်တဖၣ်အံၤ တၢ်ဒုးန့ၣ်အီၤ
 သန့ၤထီၣ်သးလၢ အဝဲသ့ၣ်အလၢ, အကွၢ်ဂီၤဒိ,
 အပနီၣ်, မ့တမ့ၢ် အတၢ်ကစီၣ် အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ.
- နကဘၣ်ဃုထၢထီၣ် တၢ်စံးဆၢလၢအဘၣ်
 အစ့ၤကတၢ် 9 ခါ လၢ 12 ခါအကျဲ
 ဒ်သိးကယျီထီၣ်တၢ်မၤကွၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤကွၢ်တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢ် (ပှၤနီၣ်လိသံလ့ၣ်အတၢ်ပျဲ)

- တၢ်အံၤမ့ၢ်ဝဲ တၢ်ကွဲးအတၢ်မၤကွၢ် လၢအိၣ်ဒီး တၢ်
 ဃုထၢ-တဘျးခါ အတၢ်သံကွၢ်တဖၣ် ဘၣ်ဃးဒီး
 သံလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်ကွၢ်အကျဲတၢ်ဘျီတဖၣ် ဒီး တၢ်
 နီၣ်လိသံလ့ၣ်အလၢလၢ လၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်
 တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်မၤကွၢ်အံၤ သန့ၤထီၣ်အသးလၢ တၢ်ဂ့ၤတၢ်ကျဲ
 လၢအအိၣ်လၢ North Carolina ပှၤနီၣ်လိသံလ့ၣ်
 အလိာ်န့ၣ်ကျဲအပူၤ န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်မၤကွၢ်တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢ်အံၤ အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢ အဲ
 ကလံးကျိၣ်, စပုၣ်ကျိၣ်, အံၤရဲးဘဲကျိၣ်, တရူးကျိၣ်,
 ကွၢ်မနံၣ်ကျိၣ်, ယပုၣ်ကျိၣ်, ခိၣ်ရံၤယါကျိၣ်, ရဲးရှၢၣ်
 ကျိၣ်, ဒီး ဘိၣ်ယဲးန့ၣ်ကျိၣ် န့ၣ်လီၤ.
- နမ့ၢ်လိၣ်အါထီၣ်ဘၣ် တၢ်မၤစၢၤန့ၣ်, နဃုထီၣ် တၢ်
 ကလံးတၢ်မၤကွၢ် လၢအဲကအံၤကျိၣ် သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သံကွၢ်အိၣ်ဝဲ 25 ခါ, ဒီး လိၣ်လၢနစံးဆၢအီၤကဘၣ်ဝဲ
 20 ခါ ဒ်သိးကယျီထီၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

ပှၤနီၣ်လိသံလ့ၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်အတၢ်မၤကွၢ် (ပှၤနီၣ်လိသံလ့ၣ်အလဲးစ့ၣ်)

- တၢ်မၤကွၢ်အံၤအလိာ်အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ကမၤန့ၢ်
 ပှၤနီၣ်လိသံလ့ၣ်အလဲးစ့ၣ်အဂီၢ် သန့ၤကွၢ်, တလိာ်ဝဲဒၣ်လၢ
 ပှၤနီၣ်လိသံလ့ၣ်အတၢ်ပျဲအဂီၢ်ဘၣ်.**
- ဖဲပှၤနီၣ်လိသံလ့ၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်အတၢ်မၤကွၢ်အံၤအခါ,
 DMV ပှၤသမံသမိးမၤကွၢ်တၢ်အံၤ ကဒိးန့ၣ်သံလ့ၣ်ဒီးန့ၤ
 ဒီး ကခိၣ်ကွၢ်စီၤကွၢ် နတၢ်သ့ဟံးထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ်
 တၢ်နီၣ်လိသံလ့ၣ်အတၢ်အိၣ်သးအကလုာ်ကလုာ်
 ပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ပှၤသမံသမိးမၤကွၢ်တၢ်အံၤ ကဟံၣ်ထံၣ်နီၤဖး
 လၢအဲကလံးကျိၣ်, ဒီး နကဘၣ်လူၤဟံၣ်ထံၣ်
 လီၤတၢ်လီၤဆဲးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟံးန့ၢ် နပုၤနီၣ်လိသံလ့ၣ်အတၢ်ပျဲ တၢ်နီၣ်လိသံလ့ၣ် အတၢ်ဘျၢတဖၣ်

သးခုဟံးဒီးန့ၢ် လၢနဖျါထီၣ် တၢ်မၤကွၢ်တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢၢ်လၢတၢ်ကွဲးအံၤန့ၣ်လီၤ. အခဲအံၤ နအိၣ်ဒီး ပုၤနီၣ်လိသံလ့ၣ်အတၢ်ပျဲ, လၢအပျဲန့ၢ်လၢ ကနီၣ်လိသံလ့ၣ် လၢတၢ်တၢ်ပျဲတနီၤနီၤအဖီလၢ န့ၣ်လီၤ.

ပုၤနီၣ်လိသံလ့ၣ်အတၢ်ပျဲ တၢ်တၢ်ပျဲတဖၣ်

- ပုၤနီၣ်လိသံလ့ၣ်အိၣ်ဒီးလဲးစ့ၣ်တဂၤ လၢအသးအိၣ် 18 နီၣ်ဆူအဖီခိၣ် ကဘၣ်ဆ့ၣ်နီၤဝဲဒၣ်လၢ ပုၤဒီးသံလ့ၣ်အလီၤဆ့ၣ်နီၤထီၣ်န့ၣ်လီၤ.
- လူၤထွဲမၤထွဲ သံလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်ကွၢ်အကျဲတၢ်ဘျၢတဖၣ် ဒီး တၢ်အချၢ တၢ်ဟံးပနီၣ်တဖၣ် ခဲလၢ်တက့ၢ်.

တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်

သမံသမိးကွၢ်ထံ North Carolina ပုၤနီၣ်လိသံလ့ၣ် အလီၤန့ၣ်ကျဲ-

တၢ်နီၤဖးလၢအဘၣ်သးဒီး တၢ်နီၣ်လိသံလ့ၣ်အလီၤလၢ လၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်တဖၣ် ဒီး တၢ်လူၤပိၢ်မၤထွဲ ကျဲအတၢ်ဘျၢတဖၣ်န့ၣ် ကွၢ်ထံကွၢ်ဆးအီၤဂ့ၤဂ့ၤတက့ၢ်.

စူးကါ နတၢ်ဃၣ်တရံးသးအတၢ်ပနီၣ်တဖၣ် ကပြဲကပြဲဘၣ်ဘၣ်-

ထီၣ်န့ၣ် ဟ့ၣ်တၢ်ပနီၣ်တဖၣ်ဂ့ၤဂ့ၤ လၢနတၢ်ပညိၣ်တဖၣ်အဂီၢ် တချးဃၣ်တရံးသး မ့တမ့ၢ် ဆီတလဲ ကျဲအကျိၤအခါ.

နီၣ်လိသံလ့ၣ်လၢ ပုၤနီၣ်လိသံလ့ၣ်လၢ အလဲးစ့ၣ်အိၣ်တဂၤ-

ဆဲးမၤလိသ့အါထီၣ် နတၢ်နီၣ်လိသံလ့ၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်, ဆဲးမၤတယၢ် တၢ်လၢနတနီၤနီၤလီၤသးဒိးနမၤအီၤသ့ဂ့ၤဂ့ၤတဖၣ်.

ကွၢ် နသံလ့ၣ်အမံၤထံကလၢတဖၣ် ခဲအံၤခဲအံၤ-

နသံလ့ၣ်အလီၤခဲဒီးအကပၤ တၢ်ကဲထီၣ်အသးတဖၣ်န့ၣ် အိၣ်ပလီၤသ့ၣ်ပလီၤသးအီၤ.

ဟံးသ့ၣ်ဟံးသး တၢ်လၢနခိၣ်န့ၢ်ဝဲဒၣ်တဖၣ်-

ပလီၤသ့ၣ်ပလီၤသးလၢ သံလ့ၣ်အဂၤတဖၣ်, ပုၤဟးလၢခိၣ်တဖၣ်, လ့ၣ်ယီၤတဖၣ်, ဒီး တၢ်လၢဒုးကဲထီၣ်တၢ်ဘၣ်ယိၣ်သ့တဖၣ် ဒိးအမ့ၢ် ကျဲကဲတံၢ်မ့ၢ်ဖိးပနီၣ်တဖၣ်.

ကွၢ်ကျဲအကပၤ တချးဃၣ်တရံးသးအခါ-

တၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်ပူၤဖျဲးဘၣ်လၢအနီၣ်ထီၣ်အကါဒိၣ်တမံၤ ဒိးသိးကမၤလီၤတၢ် သံလ့ၣ်သ့တအိၣ်နီၣ်တဆိ ဖဲတၢ်လီၤလၢနထီၣ်တဖျါအပူၤတဂ့ၤ န့ၣ်လီၤ.

ပၤဃၢ် တၢ်ဒုၣ်စၢၤလၢအပူၤဖျဲးဒီး တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်-

ဟံးတၢ်လီၤလီၤဟံးလၢ နသံလ့ၣ် ဒီး သံလ့ၣ်အိၣ်လၢနမံၤညါတဆိ အဘၣ်စၢၤ လၢလၢလီၤလီၤ ဒိးသိးကမၤအိၣ်ထီၣ် တၢ်အိၣ်ပတုၢ်သတုၢ်ကလၢ ပူၤဖျဲးဒီးတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်.

လဲၤဆူနတၢ်မၤကွၢ် လၢတၢ်သ့ၣ်ဂၢ်သးဂၢ်အပူၤ ဒီး လၢတၢ်အိၣ်ကတိၢ်ကတိၢ်သးအပူၤ

တၢ်သါန့ၣ်လီၤကလံၤယိၣ်ယိၣ်ဆူပသိၣ်အပူၤ ဒီး တၢ်ဟံးသးဂၢ်ဂၢ်န့ၣ် မၤစၢၤန့ၣ်သ့ဝဲ ဒိးသိးစံးဆၢတၢ်သံကွၢ်ကနီၣ်ဝဲအဂ့ၤကတၢ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကတၢ်ကတီၤသးလၢ နတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တၢ်မၤကွၢ်အဂီၢ် တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်တဖၣ်လၢ တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်လၢအပူၤဖျးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်အဂီၢ်

! Note

လၢကမၤန့ၢ် နပူၤနီၣ်သိလ့ၣ်အလဲၣ်စ့ၣ်အဂီၢ်, နကဘၣ်ဖျိထီၣ်
ပူၤနီၣ်သိလ့ၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်အတၢ်မၤကွၢ် စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်

ပူၤနီၣ်သိလ့ၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်အတၢ်မၤကွၢ်အံၤ မ့ၢ်ဝဲနတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ ကဒုးန့ၣ်ဖျိထီၣ်
နတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢ ကနီၣ်လိလ့ၣ် ပူၤဖျးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ် လၢကျဲအပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပၤဆူၤ သိလ့ၣ်

- တၢ်သုးယီၤသးဆူ ကျဲကတၢ်တဖၣ်, တၢ်အိၣ်ပတုၣ်
အတၢ်ပနီၣ်တဖၣ်, ဒီး သိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်ကွၢ်အကျဲ
အတၢ်ပနီၣ်တဖၣ်
- တၢ်အိၣ်ပတုၣ်ချ့ချ့ လၢပူၤဖျးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်
- တၢ်ဘိးယၢ်ကဒါကွၢ်သး ဒီး တၢ်သုးဆူလီၢ်ခံ
- တၢ်အိၣ်ကတီၢ်, တၢ်စးထီၣ်လဲၤ, ဒီး
တၢ်ပတုၣ်သိလ့ၣ် ပူၤဖျးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်
- တၢ်စူးကါ ချးခွဲ (clutch), မ့ၢ်ဘၣ်ထွဲဘၣ်ဃးန့ၣ်

ကျဲဂ့ၢ်ဝိ တၢ်ပလီၢ်သ့ၣ်ပလီၢ်သး

- တၢ်ကွၢ် သိလ့ၣ်အမံၢ်ထံကလၢတဖၣ် ဒ်ညီၣ်န့ၢ်အသိး
- တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်လၢ ကျဲအကျိၤ
တဒ်သိးလိာ်သးတဖၣ်အပူၤ, တၢ်ဆီတလဲ
ကျဲအကျိၤတဖၣ်
- တၢ်လူၤဟံၣ်သိလ့ၣ်အဂၢၤတဖၣ်ခံ ဒီး တၢ်လဲၤခိက်ကွၢ်
သိလ့ၣ်အဂၢၤတဖၣ် ပူၤဖျးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်
- တၢ်ပျဲကျဲဆူ ပူၤဟးလၢခိၣ်တဖၣ် ဒီး
သိလ့ၣ်အဂၢၤတဖၣ်
ဒ်သိးကန့ၢ်လီၤခိက်ကျဲလၢတၢ်မံၢ်ညါ.

ပူၤနီၣ်သိလ့ၣ် အတၢ်ပၤသိလ့ၣ် ဒီး တၢ်မုၢ်တၢ်ပၤ

- တၢ်ဆူၣ်နီၤကပြဲကပြဲဘၣ်ဘၣ်
ဖဲနီၣ်သိလ့ၣ်အဆၢကတီၢ်

တၢ်သုးလဲၤတၢ်သ့သ့ဘၣ်ဘၣ်

- တၢ်မၤ တၢ်ယၢ်တရံးသးတဖၣ် လိၤလိၤဘၣ်ဘၣ်
- တၢ်မၤ သၢပတီၢ်သၢဆီ တၢ်ယၢ်တရံးသးတမံၤ

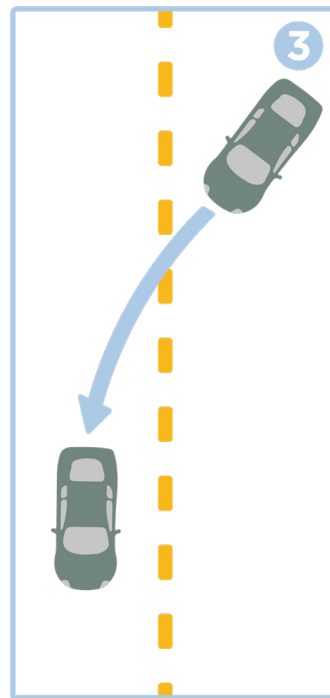
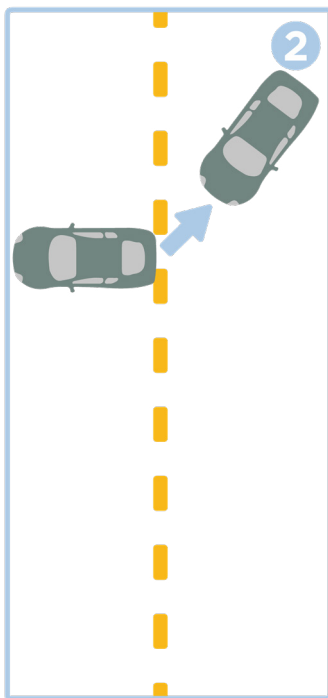
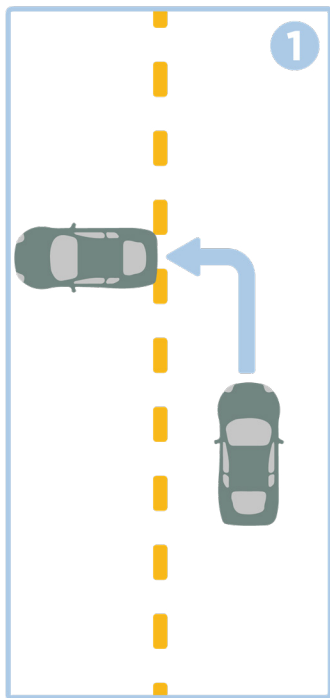
တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ပနီၣ်တဖၣ် ဒီး တၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျဲလီၢ်သး

- တၢ်စူးကါ တၢ်ယၢ်တရံးသး အတၢ်ပနီၣ်တဖၣ်,
တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ် အမ့ၢ်အူတဖၣ်, ဒီး သိလ့ၣ်ပံပီၤ
ကပြဲကပြဲဘၣ်ဘၣ်

တၢ်ကတၢ်ကတီၤသးလၢ နတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တၢ်မၤကွၢ်အဂီၢ် တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်တဖၣ်လၢ တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်လၢအပူၤဖျးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်အဂီၢ်

လၢကမၤ သၢပတီၢ်သၢဆီ တၢ်ဃၣ်တရံးသးတမံၤအဂီၢ်

1. စးထီၣ်နီၣ်သိလ့ၣ်ဖဲ ကျဲအစုထွဲယံၤယံၤတကပၤ.
2. ကွၢ်ထံ သိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်ကွၢ်အကျဲ ဒီး မၤလီၤတၢ်လၢ တၢ်ကပျီဝဲ လၢကဆဲးလဲၤဆူညါအဂီၢ်.
3. ဟ့ၣ်စုစုၣ်အတၢ်ပနီၣ် ဒီး နီၣ်ဆူအမံၤညါကယီၤကယီၤ ဖဲဃၣ်တရံး ပၣ်ကၤ (steering wheel) ဆူအစ့ၣ်တကပၤအခါ.
4. နဖီတၢ်န့ၣ် မ့ၢ်ဒ်သိး ကဟ်နသိလ့ၣ် ဘူးဘူးဖဲ စုစုၣ် ကျဲကစီၢ် (curb) မ့တမ့ၢ် ကျဲအကနူၤ န့ၣ်လီၤ.
5. အိၣ်ပတုၣ်သိလ့ၣ် လၢလၢဆ့ဆ့.
6. သးလီၢ်ခံ (back up) ကယီၤကယီၤ ဖဲဃၣ်တရံး ပၣ်ကၤဆူအထွဲတကပၤအခါ.
7. ဃၣ်တရံးအီၤ ပၢ်တုၤလၢ သိလ့ၣ်အံၤ ဘူးအခိၣ်ကလိၤအသးဆူ ဘးခိတကပၤ ဒီး ဘူးဘူးဖဲ ကျဲကစီၢ် မ့တမ့ၢ် ကျဲအကနူၤ.
8. အိၣ်ပတုၣ်သိလ့ၣ် လၢလၢဆ့ဆ့ အသီတဘျီ.
9. နီၣ်ဆူအမံၤညါကယီၤကယီၤ ဖဲဃၣ်တရံး ပၣ်ကၤဆူ စုစုၣ်တကပၤအခါ.
10. မၤချၢမၤလီၤနသိလ့ၣ် ပၢ်တုၤလၢ နသးလီၢ်ခံတုၤလၢ ကျဲအကျိၤအဘၣ်အပူၤ.

တၢ်ကတိၢ်ကတိၢ်သးလၢ နတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တၢ်မၤကွၢ်အဂီၢ် တၢ်ဖျိထီၣ် တၢ်မၤကွၢ် ဒီး တၢ်ကဲထီၣ်ပှၤအိၣ်ဒီးလဲးစ့ၣ်

ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်အတၢ်မၤကွၢ်အံၤ မ့ၢ်ဝဲတၢ်အပတီၢ်လၢခဲကတၢ် လၢတၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ် North Carolina ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်အလဲးစ့ၣ်အဂီၢ်လီၤ. တၢ်လၢကဘၣ်မ့ၢ်လၢဆိဟ်စၢၤ.

1. အဆိကတၢ်, ဟံးန့ၢ်တၢ်သ့ၣ်ဆၢဖးကတီၢ်ဖဲ NCDMV (ကွၢ် လိာ်ကဘျးပၤ 5 & 6)

Note

DMV ပှၤသမံသမိးမၤကွၢ်တၢ်အံၤ ကဟ့ၣ်န့ၢ် တၢ်န့ၣ်လီၤတဖၣ်လီၤ. လူၤဟီၣ်ထွဲ တၢ်န့ၣ်လီၤတဖၣ်အံၤ ထံထံဆးဒီးလီၤတီၢ်လီၤဆဲး တက့ၢ်.

- တၢ်မၤကွၢ်အံၤကပၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်သ့သ့ဘၣ်ဘၣ် အကလုာ်ကလုာ်လီၤ. တၢ်န့ၣ်ကပၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်စးထီၣ်နီၣ်သိလ့ၣ်လၢ ကျဲကစီၢ်, တၢ်ပတုာ်သိလ့ၣ်ဖဲ တၢ်အိၣ်ပတုာ် အတၢ်ပနီၣ်တဖၣ် ဒီး ကျဲကတၢ်မၤဖိးပနီၣ်တဖၣ်, တၢ်ဃုာ်တရံးသိလ့ၣ်ဆူတၢ်အသန့ၣ်တဖၣ်, တၢ်ဘိးဃုာ်ကဒါကွၢ်သိလ့ၣ်, ဒီး တၢ်ဃုာ်ထီၣ်ကျဲလၢကလဲၤဆူ သိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်ကွၢ်အကျဲအတၢ်အိၣ်သး အကလုာ်ကလုာ်န့ၣ်လီၤ.
- ပှၤသမံသမိးမၤကွၢ်တၢ်အံၤ ကဟ်ထံနီၣ်ဖး နတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ခဲလၢဟ်ဖျိၣ်. တၢ်အံၤပၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢ ကပၤဆုာ်သိလ့ၣ်, ကမၤတၢ်ဆၢတံာ်လၢအပူၤဖျးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်, ဒီး ကလူၤဟီၣ်ထွဲ ကျဲအတၢ်ဘျးတဖၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်

နီၣ်လိသး, နီၣ်လိသး, နီၣ်လိသး

- နီၣ်သိလ့ၣ် မ့ၢ်မ့ၢ်ညီညီမ့ၢ်သ့ အါန့ၢ်အန့ၢ်, န တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ် ကဂ့ၤဒိၣ်ဝဲအါန့ၢ်အန့ၢ် လၢကဖျိ ထီၣ်တၢ်မၤကွၢ်လီၤ.

အိၣ်ဒီး တၢ်သိၣ်သ့ဆဲးလၢ ဒီး မ့ၢ်န့ၢ် ပှၤမၤတၢ်သ့စ့ၣ်နီၤ

- တၢ်ဟ်သ့ၣ်ဟ်သးအဂ့ၤအဝါ လဲၤတၢ်ယံၤယံၤသ့လီၤ. နမ့ၢ်တသ့ၣ်ညါလီၤတီၢ်န့ၣ် လၢကသံကွၢ်တၢ်အဂီၢ် တဘၣ်ပျဲတၢ်တဂ့ၤ. တၢ်သံကွၢ်လီၤတီၢ် တၢ်န့ၣ်လီၤတဖၣ်န့ၣ် ဂ့ၤဒိၣ်န့ၢ်ဒီး တၢ်မၤကမၣ်တၢ်လီၤ.

ဟဲတုၤဆူ နတၢ်မၤကွၢ် ဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတီၢ်

- တၢ်န့ၣ်ဟ်ဖျိထီၣ် တၢ်ယုးယိၣ်ပးကဲဆူ ပှၤသမံသမိးမၤကွၢ်တၢ်အံၤအတၢ်ဆၢကတီၢ် ဒီး ဒုးန့ၣ်ဖျိထီၣ် နမ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဟ်န့ၢ်ဂၢ်ဂၢ် ဒီး စၢ်ဆၢဖျိန့ၢ်သး

- ဟံးန့ၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်, တဘၣ်မၤတၢ်ချ့ချ့တဂ့ၤ, ဒီး န့ၢ်န့ၢ် နတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်တက့ၢ်.

ဖဲန့ၢ်ဖျိထီၣ် ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်အတၢ်မၤကွၢ် ဝဲတက့ၢ်ခါ, တၢ်ကဟ့ၣ်လီၤန့ၢ် North Carolina ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်အလဲးစ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပသးဒုးဃုာ်ဒီးန့ၢ်လီၤ. အခဲအံၤ တၢ်သဘျးအိၣ်ဒီးန့ၢ်လၢ ကနီၣ်သိလ့ၣ် ပှၤဖျးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ် ဒီး ဖိးမိးဒဲးသဲး လၢကျဲအဖိခိၣ်လံၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်နီၤဖး 2

တၢ်နီၤန့ၢ်သိၣ်လ့ၣ်အတၢ်ဘျၢတဖၣ် လၢ North Carolina အပူၤ

တၢ်မၤလိၣ်န့ၢ်ပၢၢ်ကျဲ

1. တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢၢ်ကျဲ
2. တၢ်ပနီၣ်တဖၣ် ဒီး မ့ၣ်အူတဖၣ်
3. ကျဲအတၢ်ဘျၢတဖၣ်

တၢ်နီၤန့ၢ်သိၣ်လ့ၣ် လၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်

4. ပှၤနီၣ်သိၣ်လ့ၣ် တၢ်ပူၤဖျဲးဘၣ်လၢ
5. လီၤဆ့ၣ်နီၤယီၤတကိးတဖၣ် ဒီး ဖိသၣ်လီၤဆ့ၣ်နီၤတဖၣ်
6. တၢ်ကွၢ်ဆၢၣ်မံၣ် တၢ်အိၣ်သးအကလုာ်ကလုာ်
7. တၢ်နီၤန့ၢ်သိၣ်လ့ၣ်ဒီးပှၤဂၤ

တၢ်တိၣ်စၢၤမၤစၢၤအဂၤ

8. တၢ်နီၤန့ၢ်သိၣ်လ့ၣ် တၢ်လုၢ်သ့ၣ်ခါပတၢ်တၢ်တဖၣ်
9. တၢ်ဘၣ်ထွဲဒိဆၢလိာ်သးယၢ်ဒိယၢ်ဒိဒီး ပၤဂၤကီၢ်
10. တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ နသိၣ်လ့ၣ်

Chapel Hill
PUBLIC LIBRARY

1 တ်သ့ၣ်ညါၣ်ပာ်ကျဲ

သံလ့ၣ်တၢ်လဲၣ်တၢ်က့ၤအကျဲ တၢ်ပနီၣ်တဖၣ်

ကျဲအတၢ်ပနီၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲန့ၣ်တၢ်န့ၣ်ကျဲ လၢကနီၣ်သံလ့ၣ် ပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယံၣ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. အအံၤမ့ၢ်ဝဲ တၢ်ဂ့ၢ်အကလၢ်တဒိသိးလိာ်သးတဖၣ် အစရီၤ ဒိသိးကမၤစၢၤဒုးန့ၣ်ပာ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ်အခဲပညိၣ်န့ၣ်လီၤ.

အိၣ်ပတုၢ်, ပျဲပုၤဂၤကျဲ, ဒီး လူၤဟီၣ်ထွဲ တၢ်ဘျၢတဖၣ်.

တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢဂ့ၢ်ဝီ တၢ်ပနီၣ်တဖၣ်န့ၣ် ညိၣ်မ့ၢ်ဝဲ န့ၣ်ဘၣ်ခံကန့ၤယူ အသူဒီးအဝါတဖၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်တဲန့ၣ်ပာ်န့ၣ် တၢ်ဘျၢအံၤ, ဒိအမ့ၢ် တၢ်အချဲ တၢ်ဟံပနီၣ်တဖၣ် ဒီး တၢ်ဘၣ်တရံးသး အတၢ်ဘျၢတဖၣ်လီၤ. တၢ်လၢအကျဲဒိၣ်တဖၣ် ဒိအမ့ၢ် အိၣ်ပတုၢ် (STOP), ပျဲပုၤဂၤကျဲ (YIELD), ဒီး န့ၣ်လီၤတဂ့ၢ် (DO NOT ENTER) န့ၣ် အလွၢ်မ့ၢ်ဝဲအဂီၢ်လီၤ.

သံလ့ၣ်တၢ်လဲၣ်တၢ်က့ၤအကျဲ တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢ	
<p>တၢ်အိၣ်ပတုၢ် အတၢ်ပနီၣ်</p> <p>အိၣ်ပတုၢ် လၢာ်လၢာ်ဆ့ဆ့, ကျဲကျဲခံကပလၢာ်, ဒီး ဟ့ၣ်ကျဲဆူ ပုၤဟးလၢခိၣ်တဖၣ် ဒီး သံလ့ၣ်အဂၤတဖၣ်.</p>	
<p>ပျဲပုၤဂၤကျဲ တၢ်ပနီၣ် (Yield Sign)</p> <p>မၤဃၢလီၤန့ၣ်သံလ့ၣ် မ့တမ့ၢ် အိၣ်ပတုၢ် ဒိသိးကပျဲ သံလ့ၣ်အဂၤတဖၣ် လဲၤလၢညါ, လီၤဆီဒၣ်တၢ်ဖဲ ကျဲကံာ်တဖၣ်.</p>	
<p>ကျဲအကမၢ် / န့ၣ်လီၤတဂ့ၢ် (Do Not Enter)</p> <p>န့ၣ်လဲၤန့ၣ်လီၤဆူ ကျဲလၢအကမၢ်. ဃၣ်တရံးက့ၤန့ၣ်သး တဘျီဃီ</p>	
<p>တၢ်အချဲ တၢ်ဟံပနီၣ်တဖၣ်</p> <p>တၢ်အချဲကတၢ်လၢ န့ၣ်သံလ့ၣ်သ့. တၢ်ပနီၣ်တနီၤနီၤ အိၣ်ဒီး တၢ်အချဲအစ့ၤကတၢ် အတၢ်ဟံပနီၣ်တဖၣ် စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.</p>	
<p>ဃၣ်တရံးသးတဂ့ၢ် (No Turn)</p> <p>တၢ်ပနီၣ်တဖၣ်အံၤ တဲန့ၣ် တၢ်ဃၣ်တရံးသးလၢနမၤအီၤတသ့တဖၣ် (စုစုၣ်, စုထွဲ, မ့တမ့ၢ် U-တၢ်ဃၣ်တရံးသး)</p>	
<p>လီၤကဝီၤလၢခိၣ်တသ့ (No Passing Zone)</p> <p>တဘၣ်ဆီတလဲ ကျဲအကျဲၤ မ့တမ့ၢ် လဲၤခိၣ် သံလ့ၣ်အဂၤ ဖဲတၢ်လီၤအံၤတဂ့ၢ်.</p>	
<p>ကျဲအကျဲၤကတၢ် (Lane Drop)</p> <p>ကျဲအကျဲၤလၢန့ၣ်လီၤန့ၣ် တစိၤဖဲ ကတၢ်ဝဲလီၤ. ဆီတလဲ ကျဲအကျဲၤတဖၣ် မ့တမ့ၢ် ပျဲသံလ့ၣ်အဂၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.</p>	

တၢ်အိၣ်ပတုၣ်သိၣ်လ့ၣ် တၢ်သိၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်	
<p>တၢ်အိၣ်ပတုၣ်သိၣ်လ့ၣ် အတၢ်ပနီၣ်တဖၣ်</p> <p>တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤဟံၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်လီၤလၢတၢ်ပျဲၤ ပှၤအိၣ်ပတုၣ်သိၣ်လ့ၣ်, ဒိအမ့ၢ် ပှၤလၢအိၣ်ဒီးက့ၢ်ဂီၤလီၤတုၣ်လီၤကံၤ တၢ်အိၣ်ပတုၣ်သိၣ်လ့ၣ် မ့တမ့ၢ် သိၣ်လ့ၣ်ဘၢဒီးပတုၣ်အလီၤတဖၣ် လၢပှၤအိၣ်ပတုၣ်သိၣ်လ့ၣ်တန့ၢ် န့ၣ်လီၤ.</p>	
<p>အိၣ်ပတုၣ်သိၣ်လ့ၣ်တဂ့ၤ (No Parking)</p> <p>တၢ်ပနီၣ်တဖၣ်အံၤတဲၣ် တၢ်လီၤလၢတၢ်ပျဲၤ ပှၤအိၣ်ပတုၣ်သိၣ်လ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.</p>	

ကျဲၤအကျိၤ တၢ်န့ၣ်ကျဲၤ	
<p>ကျဲၤတကျိၤစီၤ (One Way)</p> <p>သိၣ်လ့ၣ်အကျဲၤ လဲၤအသးဆူ တၢ်လဲၤကျဲၤတဘီၤအိၣ်. ဟံၣ်ထွဲၤ ပျဲၤတၢ်ပနီၣ်.</p>	
<p>နီၣ်သိၣ်လ့ၣ်လၢ စုစုာ် / စုထွဲ</p> <p>ကျဲၤအံၤ ကဆိတလဲၤအသးဆူ တၢ်လဲၤကျဲၤအဂၤတဘီၤ လၢတၢ်မံၣ်ညါန့ၣ်လီၤ. အိၣ်လၢ ကျဲၤအကျိၤအဘၣ်အပူၤ.</p>	

တၢ်ပူၤဖျဲးဘိၣ်ဘၢ အတၢ်ပနီၣ်တဖၣ်	
<p>ကိၣ်ဟံၣ်ကဝီၤ</p> <p>မၤဃၢလီၤန့ၣ်သိၣ်လ့ၣ် ဒီး ပလီၤသးလၢဖိသၣ်တဖၣ်. အိၣ်ကတံၢ်ကတီၤသးလၢ ကအိၣ်ပတုၣ် လၢပှၤခိကျဲၤတဖၣ်အဂီၢ်.</p>	
<p>လ့ၣ်မ့ၢ်အူကျဲၤ တၢ်ခိၣ်ကျဲၤ</p> <p>နမ့ၢ်ထံၣ် မ့တမ့ၢ် န့ၢ်ဟူၤ လ့ၣ်မ့ၢ်အူတဆိန့ၣ် အိၣ်ပတုၣ်. တဘၣ်နီၣ်သိၣ်လ့ၣ်လၢ ကျဲၤစၢၤဖျဲးတဖၣ် အခိၣ်အဃၢၤတဂ့ၤ.</p>	
<p>သိၣ်လ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်ကျဲၤအကျဲၤလၢအဟံၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်သး</p> <p>အိၣ်ကတံၢ်ကတီၤသးလၢ ကမၤဃၢလီၤန့ၣ်သိၣ်လ့ၣ်, ကမၤချ့ထီၣ်န့ၣ်သိၣ်လ့ၣ်, မ့တမ့ၢ် ကဆိတလဲၤကျဲၤအကျိၤတဖၣ် ဒိသိးကပျဲၤ သိၣ်လ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်ကျဲၤ ဟံၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်သးလၢန့ၣ်ကျဲၤအပူၤ.</p>	

အိတ်ပလီသွပ်ပလီသးလၢ တၢ်ဘၣ်ယိၣ်ကဲထီၣ်အသးသ့တဖၣ်အဂီၢ် တၢ်ဟ့ၣ်ပလီအတၢ်ပနီၣ်တဖၣ်န့ၣ် ညီၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်မျၢဝါဆုံကွၢ်ဂီၤ (diamond) အလွၢ်ဘီတဖၣ်လီၤ. တၢ်အံၤဟ့ၣ်ပလီန့ၣ် တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်လၢအကဟဲတဖၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်ပလီတဖၣ်	
<p>အိတ်ပတၢ်ဆိသိလ့ၣ်, ဟ့ၣ်ဆိတၢ်ပနီၣ်, ပျဲဆိပုၤဂၤကျဲ</p> <p>Prepare to stop or slow down.</p>	 <p>အိတ်ပတၢ်ဆိသိလ့ၣ် ဟ့ၣ်ဆိတၢ်ပနီၣ် ပျဲဆိပုၤဂၤကျဲ</p>
<p>ကျဲမ့ၢ်ဒိၣ်လီၤဖးသး ကတၢ် / စးထီၣ်</p> <p>သိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်ကွၢ်အကျဲ အကျိၤခဲဘိ အိတ်လၢတၢ်မံၤညါ</p>	 <p>ကျဲမ့ၢ်ဒိၣ်လီၤဖးသး စးထီၣ် ကျဲမ့ၢ်ဒိၣ်လီၤဖးသး ကတၢ် သိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်ကွၢ်အကျဲ အကျိၤခဲဘိ အိတ်လၢတၢ်မံၤညါ</p>
<p>ကျဲခိၣ်လီၤသး, ကျဲမ့ၢ်ပုၤအကျဲဖိ</p> <p>အိတ်ကတၢ်ကတီၢ်ဟံၣ်စၢၤသးလၢ ကမၤဃၢၤလီၤန့ၣ်သိလ့ၣ် ဒီး ပလီၤသးလၢ သိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်ကွၢ်အကျဲလၢအဟဲ.</p>	 <p>ကျဲခိၣ်လီၤသး ကျဲမ့ၢ်ပုၤအကျဲဖိ</p>
<p>သိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်ကွၢ်အကျဲ ကဝီၤကျိၤ</p> <p>မၤဃၢၤလီၤန့ၣ်သိလ့ၣ် ဒီး ပျဲဆိကျဲဆူ သိလ့ၣ်လၢအအိတ်ဟံၣ်စၢၤအသးလၢ ကဝီၤကျိၤအံၤအပူၤ. လူၤဟံၣ်ထွဲ စူထွဲတကမၤ ပၢ်တူၤလၢ နဟးထီၣ်တစူ.</p>	

တၢ်ဟ့ၣ်ပလီတဖၣ်	
<p>ကျဲကးတၢ်ဟံၣ်အသး</p> <p>ဃုကျဲအဂၤတဘိ.</p>	
<p>တၢ်လူၢ်ခိၣ်တဖၣ်, ကျဲအက့ၣ်တဖၣ်, ကျဲက့ၣ်ကွီၤ</p> <p>မၤဃၢၤလီၤသိလ့ၣ် တချးန့ၣ်လီၤ တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤအခါ.</p>	 <p>တၢ်လူၢ်ခိၣ်တဖၣ် ကျဲက့ၣ်ကွီၤ</p>
<p>တၢ်ဟံၣ်ခိၣ်ကျဲအလီၢ်, ကျိၢ်ခိၣ်ကျဲအလီၢ်, စံၣ်ပုၤသ့ၣ်ပျး စဲးဖိကဟၣ်</p> <p>ပလီၤသးလၢ ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိတဖၣ် မ့တမ့ၢ် စဲးဖိကဟၣ်လၢအလဲၤတၢ်ဃၢၤတဖၣ်.</p>	 <p>တၢ်ဟံၣ်ခိၣ်ကျဲအလီၢ် ကျိၢ်ခိၣ်ကျဲအလီၢ် စံၣ်ပုၤသ့ၣ်ပျး စဲးဖိကဟၣ်</p>

တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၤတဖၣ်	
<p>ကိၣ် တၢ်ခိၣ်ကျဲအလီၤ ပလီၤသးလၢ ပှၤဟးလၢခိၣ်တဖၣ် လၢကျဲခိၣ်အံၤအပူၤ.</p>	
<p>တၢ်လီၤလၢအတလီၤတထီၣ်အါအါ န့ၣ်သိလ့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်တလၢန့ၣ် တဘၣ်န့ၣ်လီၤတဂ့ၤ.</p>	
<p>တၢ်ဘျုး ဖဲဘၣ်စီၣ်အခါ မၤဃၢၤလီၤသိလ့ၣ်, ဟးဆဲး တၢ်ယီၤ ဘျုးန့ၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဃၣ်တရံးသး သတူၢ်ကလၢ, မၤလီၤထီၣ် တၢ်ပိၣ်သိလ့ၣ်အဂၤအခံ အတၢ်ဒုၣ်စၢၤ.</p>	
<p>တၢ်ကမိၢ်, တၢ်လီၤယၢၣ်ထီၣ်ကူ, ကျဲအအံၣ် မၤဃၢၤလီၤသိလ့ၣ်လၢ ကျဲအမိၢ်ဖိးခိၣ် တဃူတဖိး ဒီး ကျဲအကျိၤလၢအအံၣ်တဖၣ်အဂီၢ်.</p>	
<p>ကျဲပျီၢ် ကတၢ်, လၢဖိပၤဂြၢးအတဖၣ် ပလီၤသး ဒီး မၤဃၢၤလီၤသိလ့ၣ် ဖဲကျဲအမိၢ်ဖိးခိၣ်တဖၣ်အံၤ.</p>	

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ	
<p>တၢ်အချၢလၢတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်အံၤ တၢ်အံၤမ့ၢ်ဝဲ တၢ်အချၢအပတီၢ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်အံၤ လၢတၢ်အိၣ်သးအခဲအံၤတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.</p>	

တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဘျီထီၣ်တၢ်	
<p>ကျဲလဲၤသက့ၤ လူၤဟီၣ်ထွဲ တၢ်ပနီၣ်တဖၣ်လၢ ကျဲဖးဒုတဘီအဂီၢ်.</p>	
<p>တၢ်မၤဟီၣ်ကဝီၤ မၤဃၢၤလီၤသိလ့ၣ်, ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ပှၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်ကအိၣ်ဝဲဒုၣ်လၢ ကျဲအပူၤ မ့တမ့ၢ် ကျဲအကပၤန့ၣ်လီၤ. လူၤဟီၣ်ထွဲ ပှၤန့ၣ်သိလ့ၣ်အကျဲ အတၢ်န့ၣ်ကျဲတဖၣ်. အိးထီၣ် သိလ့ၣ်အခိၣ်မ့ၢ်အူတဖၣ်.</p>	

<p>တၢ်ဃုထီၣ်နကျဲ</p> <p>တၢ်န့ၣ်ကျဲအတၢ်ပနီၣ်တဖၣ် (ညီၣ်န့ၣ် အလါ, အလုး, မ့တမ့ၢ် ဂံၤဃး)</p> <p>တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ မၤစၢၤနၤလၢ ကဃုထီၣ်နကျဲ ဒီဖျါလူၤတီၢ်ထွဲ တၢ်န့ၣ်ကျဲတဖၣ်, တၢ်လဲၤတၢ်ကျဲအကျဲတဖၣ်, တၢ်ဒုၣ်စၢၤတဖၣ်, ဒီး တၢ်တံၤစၢၤမၤစၢၤတဖၣ် န့ၣ်လီၤ.</p>	 						
<p>ကျဲမ့ၢ်ဒိၣ် တၢ်န့ၣ်ကျဲအတၢ်ပနီၣ်တဖၣ် (အလွၢ်လါ အိၣ်ဒီး လံာ်ဖျါန့ၣ်အဝါတဖၣ်)</p> <p>တဲပုးနၤ တၢ်မံၤညါ တၢ်ဟးထီၣ်အလီၢ်တဖၣ်, ကျဲတဖၣ်, တၢ်လီၢ်တဖၣ်, ဒီး တၢ်ထၢန့ၣ်သီလ့ၣ်ကံသီအလီၢ်တဖၣ်လီၤ.</p>	 <table border="1" data-bbox="1235 531 1390 621"> <tr> <td>Abc</td> <td>55</td> </tr> <tr> <td>City</td> <td>48</td> </tr> <tr> <td>Town</td> <td>117</td> </tr> </table>	Abc	55	City	48	Town	117
Abc	55						
City	48						
Town	117						
<p>မံးလၢ် အတၢ်မၤနီၣ်တဖၣ်</p> <p>မၤနီၣ် မံးလၢ်ကိးခါ လၢကျဲမ့ၢ်ဒိၣ်အလီၢ်, စးထီၣ်လၢ ကီၢ်စဲၣ်အံၤအဆၢ.</p>							

ကျဲအတၢ်ပနီၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲနတၢ်န့ၣ်ကျဲ လၢကနီၣ် သီလ့ၣ် ပူၤဖျးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

- Following road traffic signs helps prevent accidents by providing clear instructions and warnings to drivers, pedestrians, and cyclists, reducing the risk of collisions and ensuring the safe flow of traffic.
- Adhering to road traffic signs is a legal requirement. Ignoring them can result in fines, penalties, and legal consequences, as well as potential increases in insurance premiums.

1 တ်သ့ၣ်ညါနီၣ်ပာ်ကျဲ ကျဲပျီၣ် ပနီၣ်ကျိၣ်တဖၣ်

ပနီၣ်ကျိၣ်တဖၣ်လၢကျဲအလံၤ: နတၢ်န့ၣ်ကျဲ ဒ်သိးကအိၣ်လၢနကျဲအကျိၣ်အပူၤ

ပနီၣ်ကျိၣ်တဖၣ်လၢ တၢ်တုၤလီၤအီၤလၢကျဲအပူၤန့ၣ် မၤစၢၤ သိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်ကျဲ ဒ်သိးကလဲၤတၢ်ပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်န့ၣ်လီၤ. အအံၤမ့ၢ်ဝဲ ပနီၣ်ကျိၣ်လၢအလံၤဒ်သိးလီၤသးတဖၣ် အခီပညိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပနီၣ်ကျိၣ်အဘိတဖၣ်: တၢ်နီၣ်ဖးလီၤ သိလ့ၣ်တၢ်လဲၤအကျဲ ဒီး တၢ်ဟဲက့ၤအကျဲ

- **ပနီၣ်ကျိၣ်အဘိထဲတဘိဇဲၤ (အတၢ်):** နခိၣ်ပနီၣ်ကျိၣ်အံၤ ဒ်သိးကလဲၤတလၢကွၢ် သိလ့ၣ်အိၣ်လၢနမ့ၢ်ညါတဆိ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ, ဘၣ်ဆၣ် ပလီၤနသးတက့ၢ်. တချးဆိတလဲ ကျဲအကျိၣ်အခါ ဒ်သိး သိလ့ၣ်လၢအဟဲ သုတအိၣ်နီၣ်တဆိတဂ့ၤအဂီၢ် မၤလီၤတၢ်အီၤတက့ၢ်.
- **ပနီၣ်ကျိၣ်အဘိခံဘိ (တတၢ်):** တၢ်ခိၣ်တၢ်အလီၤတအိၣ်နီၣ်တပူၤဘၣ်. လၢကလဲၤတလၢကွၢ် သိလ့ၣ်အဂၤတဖၣ်အဂီၢ် တဘၣ်ခိၣ် ပနီၣ်ကျိၣ်တဖၣ်အံၤတဂ့ၤ.
- **ပနီၣ်ကျိၣ်အဘိလၢအတတၢ် လၢအိၣ်ဒီး ပနီၣ်ကျိၣ်အဘိအတၢ် (ပါယုာ်သး):** နခိၣ်ကွၢ်အီၤသ့ ထဲဒၣ်ဖဲ ပနီၣ်ကျိၣ်အတၢ်အံၤ မ့ၢ်အိၣ်လၢ နကျဲအကျိၣ်အကပၤအခါ. ပနီၣ်ကျိၣ်အဘိအတတၢ်အံၤ မ့ၢ်အိၣ်လၢနကပၤန့ၣ် တဘၣ်ခိၣ်အီၤတဂ့ၤ.

ပနီၣ်ကျိၣ်အဘိထဲတဘိဇဲၤ (အတၢ်)

ပနီၣ်ကျိၣ်အဘိခံဘိ (တတၢ်)

ပနီၣ်ကျိၣ်အဘိလၢအတတၢ် လၢအိၣ်ဒီး ပနီၣ်ကျိၣ်အဘိအတၢ် (ပါယုာ်သး)

ပနီၣ်ကျိၣ်အဝါတဖၣ်: တၢ်အိၣ်လၢနကျဲအကျိၣ်အပူၤ

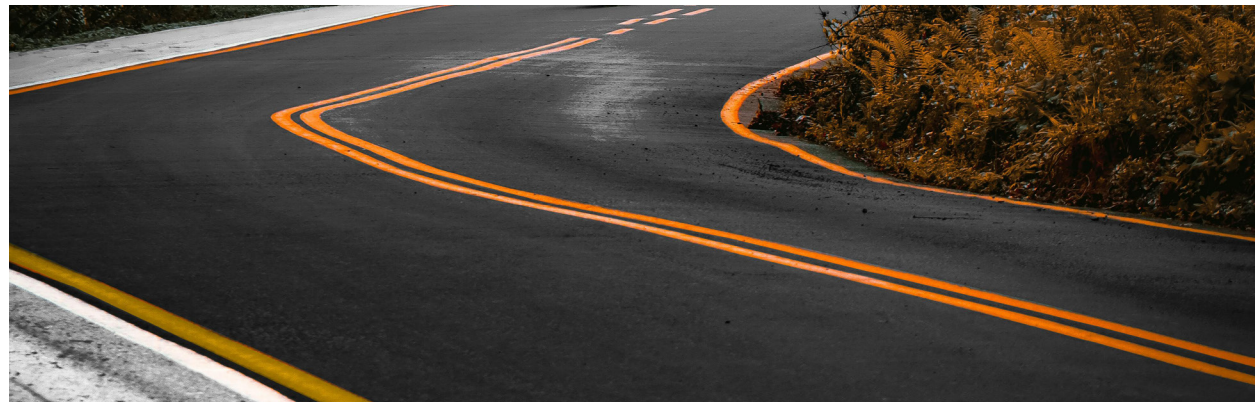
- **ပနီၣ်ကျိၣ်အဝါလၢအတတၢ်တဖၣ်:** ပနီၣ်ကျိၣ်တဖၣ်အံၤ မၤနီၣ်ဝဲ ကျဲအကနူၤလီၤ. တဘၣ်ခိၣ်အီၤတဂ့ၤ. အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဖဲန့ၣ် ဒ်သိးကနီၣ်ဖးလီၤ သိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်ကျဲအကျဲလီၤ.
- **ပနီၣ်ကျိၣ်အဝါလၢအတၢ်တဖၣ်:** ပနီၣ်ကျိၣ်တဖၣ်အံၤ နီၣ်ဖးလီၤ ကျဲအကျိၣ်တဖၣ် လၢအလဲၤဆူတၢ်လဲၤကျဲတဘိဃီအပူၤန့ၣ်လီၤ. နဆိတလဲ ကျဲအကျိၣ်တဖၣ် လၢပနီၣ်ကျိၣ်တဖၣ်အံၤ သကုၤဆးဒး သ့ဝဲ သန့ၣ်က့ ထီၣ်န့ၣ် ကွၢ်ဆိ နသိလ့ၣ်အမံၤထံကလၢတဖၣ် ဒီး တၢ်လီၤလၢနထံၣ်အီၤတဖျါတဖၣ် ဒ်သိးကမၤလီၤတၢ်လၢ တၢ်အံၤပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်.

ပနီၣ်ကျိၣ်အဝါလၢအတတၢ်တဖၣ်

ပနီၣ်ကျိၣ်အဝါလၢအတၢ်တဖၣ်

1 တ်သ့ၣ်ညါနီၣ်ပၢ်ကျဲ

ကျဲက်တံာ်တဖၣ် ဒီး ကျဲမ့ၢ်ဒိၣ်တဖၣ်

ကျဲက်တံာ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်.

ကျဲက်တံာ်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲ တၢ်လီၤဖဲ ကျဲခဲဘိ မ့တမ့ၢ် အါဘိ ဘၣ်သဂၢၢ်လီၤသးန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဒီး တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်သ့အယိ အကျိဒိၣ်လၢ ကပလီၤသးဖဲ ကျဲက်တံာ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. သိလ့ၣ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်ထံးလီၤသး လၢဒူးကဲထီၣ်တၢ်သံတၢ်ပျံၤသ့တဖၣ် အါနီၣ်ဒီးသၢပူၤတပူၤန့ၣ် ကဲထီၣ်အသးဖဲ ကျဲက်တံာ်တဖၣ်လီၤ. မၤယၤလီၤန့ၣ်သိလ့ၣ် ဒီး ကွၢ်ထံကွၢ်ဆး ကျဲအတၢ်ပနီၣ်တဖၣ် ဒီး သိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအကျိ အတၢ်ပနီၣ်တဖၣ် ဖဲကျဲက်တံာ်တဖၣ်အကဟိကပၤ တက့ၢ်. သ့ၣ်နီၣ်လၢ ကလူၤပိၤထွဲ တၢ်န့ၣ်လီၤခိၣ်ကျဲလၢတၢ်မံၤညါ အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် အတၢ်ဘျါ ဖဲကျဲက်တံာ်တဖၣ် တက့ၢ်.

အအံၤမ့ၢ်ဝဲ ကျဲက်တံာ်အကလုာ်အမိမိ လၢနကကွၢ်ဆၢၣ်မံၤဘၣ်အံၤ

1 တၢ်အိၣ်ပတုၢ် အတၢ်ပနီၣ်

- ဖဲန့ၣ်ထီၣ် တၢ်အိၣ်ပတုၢ် အတၢ်ပနီၣ်အခါ, အိၣ်ပတုၢ်န့ၣ်သိလ့ၣ် လၢကလံာ်ဆ့ဆ့.
- ပျဲကျဲဆူ သိလ့ၣ်လဲၤတၢ်က့ၤတၢ် လၢအအိၣ်ပတုၢ် ကျဲဘျးစဲဝဲ (through-street) အဖီခိၣ်.
- လဲၤဆူညါ မ့တမ့ၢ် ဃာ်တရံးသး ထဲဒၣ်ဖဲ တၢ်အံၤပူၤဖျးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်အခါ.

2 အိၣ်ပတုၢ်တဂ့ၤ အတၢ်ပနီၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ပနီၣ်

- အိၣ်ပတုၢ်တဂ့ၤ အတၢ်ပနီၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ပနီၣ် မ့ၢ်အိၣ်ဖဲ ကျဲက်တံာ်တဖၣ်န့ၣ်, ပျဲကျဲဆူ သိလ့ၣ်တဖၣ်လၢအလဲၤတၢ်လဲၤတၢ်လၢ ကျဲက်တံာ်အံၤတက့ၢ်.
- သိလ့ၣ်ခိၣ်မ့ၢ်ဟဲတုၤဖဲ ကျဲက်တံာ်အံၤ တဘျီယီၣ်န့ၣ်, သိလ့ၣ်လၢအအိၣ်ပတုၢ်လၢစုထွဲတဆိ လဲၤဆိဝဲသ့န့ၣ်လီၤ.

3 ကျဲအကျိၤလံာ်ဘိ တၢ်အိၣ်ပတုၢ် အတၢ်ပနီၣ်

- ဖဲကျဲအကျိၤလံာ်ဘိ တၢ်အိၣ်ပတုၢ် အတၢ်ပနီၣ်, သိလ့ၣ်ခဲလၢကံာ် ကဘၣ်အိၣ်ပတုၢ်ဝဲ လၢကလံာ်ဆ့ဆ့န့ၣ်လီၤ.
- သိလ့ၣ်လၢအဟဲတုၤဖဲ တၢ်အိၣ်ပတုၢ် အတၢ်ပနီၣ်အံၤ အဆိကတၢ် လဲၤဆိဝဲသ့န့ၣ်လီၤ.
- သိလ့ၣ်ခိၣ်မ့ၢ်ဟဲတုၤဖဲ ကျဲက်တံာ်အံၤ တဘျီယီၣ်န့ၣ်, သိလ့ၣ်လၢအအိၣ်ပတုၢ်လၢစုထွဲတဆိ အိၣ်ဒီး တၢ်န့ၣ်လီၤခိၣ်ကျဲလၢတၢ်မံၤညါ အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လီၤ.

4 ကဝီၤကျိၤတဖၣ်

- ကဝီၤကျိၤတဖၣ်, တၢ်သ့ၣ်ညါစ့ၢ်ကီးအိၣ်ဒီးအမ့ၢ် သိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအကျိ ကဝီၤကျိၤတဖၣ်, လိၣ်ဘၣ်ဝဲ ကျိၤကျဲလၢတဒ်သိးလီၤသးတမံၤန့ၣ်လီၤ.
- ဖဲဘူးကတုၤ ကဝီၤကျိၤတခါအဆၢကတီၢ်, မၤယၤလီၤန့ၣ်သိလ့ၣ် ဒီး ပျဲကျဲဆူ သိလ့ၣ်တဖၣ်လၢအလဲၤတၢ်လဲၤတၢ်လၢ ကဝီၤကျိၤအံၤတက့ၢ်.
- မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ကနီၣ်ခိၣ်ကွၢ် ကျဲအကျိၤတဖၣ်အယိ ဟ့ၣ်ပျဲ သိလ့ၣ်ပဒီးအိၣ်ဒီးတဖၣ် ဒီး သိလ့ၣ်ဘၢးစဲတဖၣ် တၢ်လီၤလၢအလီၤတက့ၢ်.
- လူၤပိၤ ကျဲအထွဲတကပၤ ပၢ်တုၤလၢနလဲၤတုၤဆူ ကျဲလၢနအဲၣ်ဒီးဟးထီၣ်တဘိတက့ၢ်.
- ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူသိလ့ၣ်တဆိ လၢအိၣ်ဒီး မ့ၢ်အူကပီၤမျိၢ်မျိၢ်တဖၣ် မ့ၢ်အိၣ်ဖဲ ကဝီၤကျိၤအံၤန့ၣ်, တဘၣ်န့ၣ်လီၤတဂ့ၤ.

ကီၢ်စဲၣ်အဘၢၣ်စၢၤကျဲမ့ၢ်ဖးဒိၣ်တဖၣ်

ကီၢ်စဲၣ်အဘၢၣ်စၢၤကျဲမ့ၢ်ဖးဒိၣ်တဖၣ်န့ၣ် လီၤဆိလီၤအသးဒီး မ့ၢ်ဆ့ၣ်မ့ၢ်ဂီၢ်ကျဲတဖၣ်လီၤ.

ကီၢ်စဲၣ်အဘၢၣ်စၢၤကျဲမ့ၢ်ဖးဒိၣ်တဖၣ်န့ၣ် လီၤဆိလီၤအသးဒီး မ့ၢ်ဆ့ၣ်မ့ၢ်ဂီၢ်ကျဲတဖၣ်လီၤ.

- အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီး သိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤကျဲအကျိၤ တဘျးဘိ, ကျဲအကျိၤလၢအဖးဒုလီၤအသးတဖၣ် လၢသိလ့ၣ်လၢအလဲၤ တၢ်ဆူ တၢ်လဲၤကျဲအဘၢၣ်အပူၤတဖၣ်အဂီၢ်, ဒီး လ့ၣ်မ့ၢ်အူကျဲ တၢ်ခိၣ်ကျဲတဖၣ်, တၢ်က့ၢ်သန့ၣ်သတူၢ်ကလံာ်တဖၣ်, တၢ် အိၣ်ပတုၢ် အတၢ်ပနီၣ်တဖၣ်, မ့တမ့ၢ် ကျဲက်တံာ်မ့ၢ်ဖးဒိၣ်တဖၣ် တအိၣ်နီၣ်တမံၤဘၣ်.
- အဝဲသ့ၣ်အိၣ်စ့ၢ်ကီးဒီး တၢ်အချ့အတၢ်ဟဲပနီၣ် လၢအချ့ဒိၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ဖဲလဲၤတၢ်လၢ ကီၢ်စဲၣ်အဘၢၣ်စၢၤကျဲမ့ၢ်ဖးဒိၣ်တဘိအပူၤအခါ, အကျိဒိၣ်လၢ ကတိၢ်ကျဲဆိတၢ်လၢ နတၢ်လဲၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

1 တ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢ်ကျဲ ကျဲကံာ်တဖၣ် ဒီး ကျဲမ့ၢ်ဒိၣ်တဖၣ်

ကနီၣ်သိလ့ၣ်လၢ ကီၢ်စဲၣ်အဘၢၣ်စၢၤကျဲမ့ၢ်ဖးဒိၣ်ဒဲလဲၣ်

- လၢကန့ၣ်လီၤဆူ ကီၢ်စဲၣ်အဘၢၣ်စၢၤကျဲမ့ၢ်ဖးဒိၣ်အံၤအဂီၢ်, အိၣ်လၢကျဲအကျိၤလၢအဘၢၣ်တဘီအပူၤ ဒီး နီၣ်ချ့ထီၣ်နသိလ့ၣ် ပၢ်တုၤလၢ နလဲၤတၢ်လၢတၢ်အချ့အပတီၢ် ဒ်သီးလိာ်သးဒီး သိလ့ၣ်လဲၤတၢ်အဂၤတဖၣ်တစူ တက့ၢ်.
- ဟ့ၣ်တၢ်ပနီၣ် ဒီး ဟံၣ်ဖိၣ်သးတပူၤဃီ ပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်တက့ၢ်.
- သ့ၣ်နီၣ်လၢ သုတနီၣ်သိလ့ၣ်ဘူးတလၢဒီး သိလ့ၣ်လၢနမံၣ်ညါတဆိ ဒီး လူၤထွဲမၤထွဲ “အိၣ်ယံၤ-ခဲးကီး” တၢ်ဘျါအံၤတက့ၢ်.
- မ့တမ့ၢ်လၢနလဲၤခိၣ်ကိၣ် သိလ့ၣ်အဂၤတဆိဘၣ်ဒီး, လူၤဟံၣ်ထွဲ တၢ်အချ့ တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်အံၤ ဒီး နီၣ်သိလ့ၣ်လၢ ကျဲအကျိၤအဘၢၣ်တဘီအပူၤတက့ၢ်.
- လဲၤတလၢကိၣ် နကျဲဟးထီၣ်န့ၣ်, ဆဲးလဲၤဆူ ကျဲဟးထီၣ်လၢခံတဘီတက့ၢ်. လူၤတက့ၢ် တဘၣ်သုးလီၤခဲ မ့တမ့ၢ် ဃၣ်တရံးက့ၤသး လၢကီၢ်စဲၣ်အဘၢၣ်စၢၤကျဲမ့ၢ်ဖးဒိၣ်တဘီအပူၤ တဂ့ၤ.
- နမ့ၢ်လိၣ်အိၣ်ပတုၢ်န့ၣ်, တဘၣ်အိၣ်ပတုၢ်လၢ တၢ်လဲၤတၢ်ကျဲအကျိၤတဘီအပူၤတဂ့ၤ. သုးဃီနသးဆူ ကျဲအံၤအကပၤ.
- မၤလီၤတၢ်လၢ ကအိၣ်ပတုၢ် ဒီး အိၣ်ဘိးအိၣ်သါ ဖဲနလဲၤတုၤ 100 မံးလိာ်တဘျီစုာ်စုာ်အခါတက့ၢ်.

2 တပ်ပနီၣ်တဖၣ် ဒီး မ့ၣ်အူတဖၣ်

တပ်ပနီၣ်တရံးသး အတပ်ပနီၣ်တဖၣ် ဒီး သိလ့ၣ်အခိၣ်မ့ၣ်အူတဖၣ်

 စုတပ်ပနီၣ်တဖၣ် ဒီး တပ်ပနီၣ်တရံးသး အတပ်ပနီၣ်တဖၣ်

တပ်ပနီၣ်သိလ့ၣ်န့ၣ်မ့ၣ်ဝဲ တပ်စံးကတိၣ်သကိးတပ်လီၤ. လိၣ်လၢနကဒုးသ့ၣ်ညါ ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်အဂၢၤတဖၣ် တပ်လၢနကမၤအီၤတဖၣ်လီၤ. အအံၤမ့ၣ်ဝဲကျိၤကျဲၤလၢ ကစူးကါတပ်ပနီၣ်တဖၣ်လီၤ. မ့ၣ်အူတဖၣ်, ဒီး နသိလ့ၣ်ပံပီၤ ဒ်သီးကပူၤဖျဲးလၢတပ်ဘၣ်ယိၣ်.

တပ်ပနီၣ်	ကစူးကါအီၤအခါဖဲလဲၣ်
တပ်ပနီၣ်တရံးသး အတပ်ပနီၣ်တဖၣ်	<ul style="list-style-type: none"> ဖဲန့ၣ်တရံးသး မ့ၣ်တမ့ၢ် ဆီတလဲ ကျဲအကျိၤ တဘျီလၢလၢ. န့ၣ်မ့ၢ်ဟ့ၣ်တပ်ပနီၣ်ချုၣ်န့ၣ်အန့ၣ်, ဂ့ၤဒိၣ်ဝဲအါန့ၣ်အန့ၣ်, (အစူၤကတၢၢ် 100-200 ခိၣ်ယီၤ တချး ယၣ်တရံးသး မ့ၣ်တမ့ၢ် အိၣ်ပတုၣ် အခါ).
စုတပ်ပနီၣ်တဖၣ် (တပ်ပနီၣ်တရံးသးအမ့ၣ်အူပနီၣ်တဖၣ် မ့ၢ်တမၤတၢ်အယိၣ်)	<ul style="list-style-type: none"> ထံဒၣ်ဖဲ နတပ်ပနီၣ်တရံးသးအမ့ၣ်အူပနီၣ်တဖၣ် မ့ၢ်တမၤတၢ်အဆၢကတီၢ်.
စုစ့ၣ်တပ်ပနီၣ်တရံးသး	<ul style="list-style-type: none"> တချး ယၣ်တရံးသးဆူစုစ့ၣ်တကပၤ.
စုထွဲ တပ်ပနီၣ်တရံးသး	<ul style="list-style-type: none"> တချးယၣ်တရံးသးဆူအထွဲတကပၤ.
တပ်အိၣ်ပတုၣ်	<ul style="list-style-type: none"> တချး မၤယၤလီၤနသိလ့ၣ် မ့ၣ်တမ့ၢ် ဒုးအိၣ်ပတုၣ်အီၤ လၢလၢနဆူအခါ.

 မ့ၣ်အူတဖၣ်

တပ်ပနီၣ်	ကစူးကါအီၤအခါဖဲလဲၣ်
သိလ့ၣ်အခိၣ်မ့ၣ်အူတဖၣ်	<ul style="list-style-type: none"> ဖဲမ့ၢ်န့ၣ်ခါ. ဖဲတပ်စူၤ, ဘ့ၣ်ကသိလ့ၣ်လီၤ, မ့ၣ်တမ့ၢ် တၢ်ထီၣ်တဖျါရဲၣ်ရဲၣ် အဆၢကတီၢ်.
တပ်ကပီၤအယဲၤလၢအဂီၢ်စၢ်တဖၣ်	<ul style="list-style-type: none"> လၢတပ်ပနီၣ်သိလ့ၣ်လၢဂ့ၢ်ပူၤဒီးတပ်စူၤကျိၤအဂီၢ်.
တပ်ကပီၤအယဲၤလၢအဂီၢ်ဆူၣ်တဖၣ်	<ul style="list-style-type: none"> လၢ ကျဲပျီပျီတဖၣ် လၢတအိၣ်ဒီး သိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤလၢအယဲၤ အဂီၢ်. (ပံးကွံၣ်အီၤ ဖဲနထီၣ် သိလ့ၣ်အခိၣ်မ့ၣ်အူတဖၣ်တပ်ကပီၤတဖၣ် ဟံဖျါထီၣ်အခါ).
သိလ့ၣ်အခိၣ်မ့ၣ်အူတဖၣ် ဒီး ဘျဲၣ် တပ်ကပီၤတဖၣ်	<ul style="list-style-type: none"> အဝဲသ့ၣ် ကပြဲၣ်ကပီၤထီၣ်ဝဲ ဖဲနသိလ့ၣ်အခိၣ်မ့ၣ်အူတဖၣ် အိးထီၣ်သးတဘျီလၢလၢအခါ. ယီၤလီၤ နဘျဲၣ်တဖၣ် တစံးဖိ ဒ်သီးကဒုးကပီၤထီၣ်အီၤ တချးမၤယၤလီၤနသိလ့ၣ်အခါ ဒ်သီးကဟ့ၣ်တပ်ပနီၣ်ဆူ ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်လၢအအိၣ်လၢနလီၤခဲတဖၣ်.

တပ်ကပီၤအယဲၤလၢအဂီၢ်ဆူၣ်တဖၣ်
Dash Light Indicator

တပ်ကပီၤအယဲၤလၢအဂီၢ်စၢ်တဖၣ်
Da0sh Light Indicator

2 တာ်ပနီၣ်တဖၣ် ဒီး မ့ၣ်အူတဖၣ် ကျဲက်တာ်မ့ၣ်ဖိးပနီၣ်တဖၣ်

ကျဲက်တာ်မ့ၣ်ဖိးပနီၣ်တဖၣ်န့ၣ် မ့ၣ်ဝဲ တၢ်န့ၣ်လီၤလၢအိၣ်ဒီးအလွၢ်တဖၣ် လၢအမၤစၢၤ သိလ့ၣ်တာ်လဲၤတာ်က့ၤအကျဲ ကလဲၤအသးဘျုးဘျုးဆီၣ်ဆီၣ် ဒီး ပူၤဖျဲးဒီးတာ်ဘၣ်ယိၣ် ဖဲကျဲက်တာ်တဖၣ်လီၤ. အအံၤန့ၣ် မ့ၣ်ဝဲ မ့ၣ်အူအလွၢ်ကလုာ်ကလုာ်အစၢၤ ဒီးအခီပညီ လၢပူၤနီၣ်သိလ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်

တာ်အကရၢ်	တာ်အံၤအခီပညီမနုၤလဲၣ်	ကျဲက်တာ်မ့ၣ်ဖိးပနီၣ်
<p>ဂီၢ်ခိၣ်ထံး ကျဲက်တာ်မ့ၣ်ဖိးပနီၣ်တဖၣ်</p> 	<p>တာ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤမ့ၣ်ဝဲ မ့ၣ်အူတာ်ပနီၣ်လၢညီန့ၣ်န့ၣ်ထီၣ်ဘၣ်အံၤ ဖဲကျဲက်တာ်တဖၣ် လၢကပၤဆၢ သိလ့ၣ်တာ်လဲၤတာ်က့ၤအကျဲန့ၣ်လီၤ.</p>	<ul style="list-style-type: none"> မ့ၣ်အူအလီၤ: မ့ၣ်ပူၤဖျဲးဒီးတာ်ဘၣ်ယိၣ်န့ၣ် လၢခိၣ်ကွၢ်ကျဲက်တာ်အံၤလီၤလီၤ. မ့ၣ်အူအဘိး: မၤဃၢလီၤန့ၣ်သိလ့ၣ် ဒီး အိၣ်ပတုၢ်ကတီၤသးလၢ ကအိၣ်ပတုၢ် ပူၤဖျဲးဒီးတာ်ဘၣ်ယိၣ် ဖဲမ့ၣ်အူအဂီၢ် ဟံကပီၤထီၣ်အခါ. မ့ၣ်အူအဂီၢ်: အိၣ်ပတုၢ် လၢလၢကဆၢဆၢ တချးတူၤကျဲက်တာ်ပနီၣ်ကျိၤ.
<p>တာ်ဃၣ်တရံးသးဆူအထွဲတကပၤ ဖဲမ့ၣ်အူဂီၢ်အခါ</p> 	<p>လၢတာ်အိၣ်သးအါတက့ၢ်အပူၤ, တာ်ပနီၣ်လၢအဖံး “ဖဲမ့ၣ်အူဂီၢ်ဃၣ်တရံးသးတသ့ (NO TURN ON RED)” မ့ၣ်အိၣ်ဘၣ်အဖံး ဖဲအိၣ်ပတုၢ်လၢလၢကဆၢဆၢအလီၤခံ န့ၣ်ဃၣ်တရံးသးဆူအထွဲတကပၤ ဖဲမ့ၣ်အူဂီၢ်အခါ သ့ဝဲ ဒီး န့ၣ်ပူၤဖျဲးဒီး ပူၤဟးလၢခိၣ်တကၤလၢလၢ လၢကျဲက်တာ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.</p>	<ul style="list-style-type: none"> တာ်ဃၣ်တရံးသးဆူအထွဲတကပၤ ဖဲမ့ၣ်အူဂီၢ်အခါ (တာ်မ့ၣ်တတီၢ်ဃၣ်အံၤဘၣ်ဒီး)
<p>တာ်ဃၣ်တရံးသး ပျဲတာ်ပနီၣ်တဖၣ်</p> 	<p>ပျဲတာ်ပနီၣ်လီၤလီၤခီၣ်ဆီတဖၣ်အံၤ တံပုးန့ၣ်တံဆၢကတီၢ်လၢ ကဃၣ်တရံးန့ၣ်သိလ့ၣ်ဆူ အစၢၤ မ့ၣ်တမ့ၢ် အထွဲ ပူၤဖျဲးဒီးတာ်ဘၣ်ယိၣ်န့ၣ်လီၤ.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ပျဲတာ်ပနီၣ်အလီၤ: န့ၣ်ကျဲက်တာ်အံၤအိၣ်ဒီး တၢ်ခွဲးတၢ်ဃၣ်လၢကခိၣ်ဆီကျဲ ဒ်သိးကဃၣ်တရံးသးဆူ တၢ်လဲၤကျဲက်တာ်အံၤအံၤန့ၣ်လီၤ. ပျဲတာ်ပနီၣ်အဘိး: ပျဲတာ်ပနီၣ်အလီၤ လၢန့ၣ်ကျဲက်တာ်အံၤအဂီၢ်န့ၣ် ဘူးလၢမ့ၣ်အူကဂီၢ်ထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. အိၣ်ပတုၢ်န့ၣ်သိလ့ၣ် ပူၤဖျဲးဒီးတာ်ဘၣ်ယိၣ်, မ့ၣ်သ့န့ၣ်, မ့ၣ်တမ့ၢ် န့ၣ်မ့ၢ်အိၣ်တ့ၢ်လဲၤ ကျဲက်တာ်အံၤအပူၤန့ၣ် မၤန့ၣ် တၢ်ဃၣ်တရံးသးအံၤ တူၤအဝဲတက့ၢ်. ပျဲတာ်ပနီၣ်အဂီၢ်: သိလ့ၣ်လၢအဃၣ်တရံးအသး ကဘၣ်အိၣ်ပတုၢ် ဒီး အိၣ်ခိးဝဲ ပျဲတာ်ပနီၣ်အလီၤ တချးလဲၤဆူညါအခါန့ၣ်လီၤ.
<p>တာ်ပနီၣ်ဃၣ်ဃၣ်သးတဖၣ် (ပျဲတာ်ပနီၣ်တဖၣ် ဒီး ကဝီၤကျိၤတဖၣ်)</p> 	<p>ပျဲတာ်ပနီၣ်ဒီးကဝီၤကျိၤတာ်ပနီၣ်တဖၣ် မ့ၢ်အိၣ်ဖဲန့ၣ် ခိမံၤလၢကအဖံး, လူၤထီၣ်ထွဲ ပျဲတာ်ပနီၣ် လၢတာ်ဃၣ်တရံးကျဲက်တာ်အကျိၤတဖၣ်အဂီၢ် ဒီး ကဝီၤကျိၤတဖၣ်လၢ တၢ်လဲၤဆူမံၤညါဘျုးဘျုးအဂီၢ်တက့ၢ်.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ပျဲတာ်ပနီၣ်တဖၣ် ဒီး ကဝီၤကျိၤတဖၣ်.
<p>မ့ၣ်အူတာ်ကပီၤမ့ၢ်မ့ၢ်တဖၣ်</p>	<p>မ့ၢ်အူတာ်ကပီၤတဖၣ်အံၤ လိၣ်ဘၣ်ဝဲ တၢ်ပလီၤပဒိးသးအိၣ်အခါလီၤ.</p>	<ul style="list-style-type: none"> မ့ၣ်အူတာ်ကပီၤမ့ၢ်မ့ၢ်အဂီၢ်: ဟံကအံၤဒ်အမ့ၢ် တၢ်အိၣ်ပတုၢ် အတၢ်ပနီၣ်. အိၣ်ပတုၢ်န့ၣ်သိလ့ၣ် လၢလၢကဆၢဆၢ, မ့ၢ်ဝဲဒီး စးထီၣ်လဲၤန့ၣ် လၢတာ်ပလီၤပဒိးသး ဖဲအပူၤဖျဲးဒီးတာ်ဘၣ်ယိၣ်အခါ. မ့ၣ်အူတာ်ကပီၤမ့ၢ်မ့ၢ်အဘိး: မၤဃၢလီၤန့ၣ်သိလ့ၣ် ဒီး ပလီၤပဒိးအါထီၣ်သး ဖဲန့ၣ်ဘူးထီၣ်ဆူ ကျဲက်တာ်အံၤအခါ.
<p>ပူၤဟးလၢခိၣ် တၢ်ကပီၤလီၤခီၣ်ဆီတဖၣ်</p>	<p>မ့ၣ်အူအဘိးတဖၣ်အံၤ မ့ၣ်ထီၣ်ဝဲထီၣ်ဝဲ ခီၣ်ပူၤဟးလၢခိၣ်တဖၣ် မ့ၣ်တမ့ၢ် ဂီၢ်ဂီၢ်အူသိလ့ၣ်တဖၣ်လီၤ.</p>	<ul style="list-style-type: none"> တာ်ကပီၤဃၣ်ဃၣ်သးတဖၣ်: တၢ်ကပီၤတဖၣ်အံၤ မ့ၢ်ကထီၣ်ဝဲ အဘိး မ့ၣ်တမ့ၢ် အဂီၢ်န့ၣ်, မၤဃၢလီၤန့ၣ်သိလ့ၣ် ဒီး အိၣ်ပတုၢ်အံၤ လၢလၢကဆၢဆၢ ပါတူၤလၢ ပူၤဟးလၢခိၣ်တဖၣ် မ့ၣ်တမ့ၢ် ဂီၢ်ဂီၢ်အူသိလ့ၣ်တဖၣ် လဲၤတလၢကွၢ်ဝဲတစု.

2 တပ်နီတဖန် ဒီး မှန်အူတဖန် သိလှဉ်ပံပီး ဒီး တ်လီဘဉ်ယိဉ် မှန်အူတပ်ကပီတဖန်

သိလှဉ်ပံပီး

- စူးကါ နသိလှဉ်ပံပီး ဒ်သိးကဟ့ဉ်ပလီ ပှါအဂါတဖန်လါ တ်လီဘဉ်ယိဉ်-
- ဒ်သိးကဒိသဒါ တ်ဘဉ်ဒိဘဉ်ထံး.
- ဒ်သိးကဟ့ဉ်ပလီ ပှါခိကျဲဟးလါခိဉ်တဖန်.
- သိလှဉ်အဂါတဆိ မှ်ဟဲလါကျဲအကျိအကမဉ်အယိ.

သ့ဉ်နီဉ်ထီဉ်-

ဟ့ဉ်တပ်နီတဖန်, မါကပီမ့ဉ်အူတဖန်, ဒီး မါသီဉ်သိလှဉ်ပံပီးတဖန် ဖျိဖျိဖျါဖျါ လါတပ်ယူးယိဉ်ပးကဲအပူ၊ ဒ်သိးကျဲအါကပူဖျဲးဒီးတပ်ဘဉ်ယိဉ် လါပှါကိးဂါအဂီတက့ါ.

တပ်လီဘဉ်ယိဉ် မှန်အူတပ်ကပီတဖန် (ဂ့ါဂီအူ မှန်အူတပ်ကပီမျှါမျှါတဖန်)

ဟ့ဉ် တပ်ဘဉ်တရံးသး အတပ်နီဉ်လွံခါလက် တဘျီယိ ခိဖျိ စီလီ နီဉ်ဆိဉ်ခိအံါ.

စူးကါအဝဲသ့ဉ် ဖဲနသိလှဉ်အိဉ်ပတုဉ် ဒီး တပ်လီဘဉ်ယိဉ်အိဉ်အခါ-

- အိဉ်ပတုဉ်ဖဲ ကျဲမုဉ်ဒိဉ် အလီ၊ မ့တမ့ါ အကပါ.
- သိလှဉ်တပ်လဲတပ်က့ါအကျဲ ဆိကတီါအသး.
- ဖဲတပ်ဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးအလီတတီါ.

တပ်လီဘဉ်ယိဉ် မှန်အူတပ်ကပီ
တဖန်

3 ကျဲအတ်ဘျာတဖန်

တၢ်န့ၣ်လီၤခိက်ကျဲလၢတၢ်ဖၢညါ အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်, တၢ်အချၢ တၢ်ဟံးပနီၣ်တဖန်, တၢ်ခိက်ကျဲ ဒီး တၢ်ဆိတလဲ ကျဲအကျါ

တၢ်ဟံးပနီၣ်ရဲၣ်လီၤအံၤ မ့ၢ်ဝဲ တၢ်န့ၣ်ကျဲလၢအကဲဘျး လၢပုၤနီၣ်သိသိလ့ၣ်တဖန်အဂီၢ် ဘၣ်ဃးဒီး ကျဲအတ်ဘျာတဖန်လီၤ. တၢ်အံၤတဲၤန့ၣ်ပၢ်အါထီၣ် သိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအကျဲ တၢ်ပနီၣ်ညိၣ်န့ၣ်တဖန် အခိပညိၣ် ဒီး ဟ့ၣ်လီၤဝဲ တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ် လၢအပူၤဖျးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ် အတၢ်ဟ့ၣ်က့ၣ်တဖန် လၢပုၤကလူၤဟံးထွဲအံၤအဂီၢ်လီၤ.

ထီၣ်ရီၤတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ် လၢအပူၤဖျးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်

တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တံ

ပၤပၤယၢ် သိလ့ၣ်တၢ်လဲၤအချၢ လၢအပူၤဖျးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်

တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ် လၢအပူၤဖျးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ် တၢ်ဟ့ၣ်က့ၣ်တဖန်

- တၢ်မ့ၢ်တတီၣ်ဖျါထီၣ်အံၤလၢကျဲတမံၤတမ့ၢ်အပူၤဘၣ်ဒီး, လၢထီၣ်ရီၤတၢ်အိၣ်သးအပူၤ, သိလ့ၣ်တၢ်လဲၤအချၢ တၢ်ဟံးပနီၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ တန့ၣ်ရံၣ် 55 မံးလာ် (mph) လၢဝဲဒိၣ်ဒီးဝဲတဖန်အချၢ ကျဲတဖန်အဂီၢ်လီၤ.
- တၢ်မ့ၢ်တတီၣ်ဖျါထီၣ်အံၤလၢကျဲတမံၤတမ့ၢ်အပူၤဘၣ်ဒီး, လၢဝဲဒိၣ်ဒီးဝဲတဖန်အပူၤ သိလ့ၣ်တၢ်လဲၤအချၢ တၢ်ဟံးပနီၣ်ထီၣ်ရီၤန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ 35 mph န့ၣ်လီၤ.
- တဘၣ်လဲၤတၢ်ချၢန့ၣ်ဒီး သိလ့ၣ်တၢ်လဲၤအချၢတၢ်ဟံးပနီၣ်အံၤတဂ့ၢ်. န့ၣ်နီၣ်ချၢထီၣ်အံၤန့ၣ် ကိၣ်ဒိၣ်လၢ ကဖိၣ်ဂၢၢ်နီၣ်ဂၢၢ်န့ၣ်သိလ့ၣ် ဒီး အိၣ်ပတုၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ.
- ဂံၢ်ကျဲးစးနီၣ်န့ၣ်သိလ့ၣ် ဘျးဘျးတၢ်တၢ်ဒီး သိလ့ၣ်လဲၤတၢ်အချၢတၢ်ဟံးပနီၣ်အံၤ, ဘၣ်ဆၣ် တဘၣ်နီၣ်စ့ၢ်ကိၣ်အံၤ ဃာဒိၣ်မးတဂ့ၢ်. တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်ဃာဒိၣ်မးန့ၣ် မၤအါထီၣ် တၢ်ဘၣ်ယိၣ်လၢ ကဘၣ်တၢ်ဘၣ်ထံးဒီး သိလ့ၣ်လၢအလဲၤတၢ်ချၢတဖန်န့ၣ်လီၤ.
- ဖဲတၢ်စူၤ, မ့ၢ်ခိၣ်ဖိလီၤ, မ့ၢ်တမ့ၢ် ဘျးကသံၣ်လီၤအခါ, မၤဃာလီၤန့ၣ်သိလ့ၣ် အါန့ၣ်အန့ၣ် ဒ်သိးနကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဆၢကတၢ် လၢကခိၣ်ဆၢထီၣ် တၢ်သ့ၣ်တဖန်လၢကျဲအပူၤ.

ဟံးတၢ်လီၤဟံးတၢ်လီၤလၢလၢလီၤလီၤ

- ဟံးတၢ်လီၤဟံးတၢ်လီၤအါအါဂီၢ်ဂီၢ်လၢ န့ၣ်ဒီးသိလ့ၣ်အိၣ်လၢနမံၤညါတဆိ အဘၣ်စၢၤတက့ၢ်.
- န့ၣ်လဲၤတၢ်ချၢန့ၣ်အန့ၣ်, နကလိၣ်ဘၣ် တၢ်လီၤဟံးတၢ်လီၤ အါန့ၣ်အန့ၣ် လၢကအိၣ်ပတုၢ် ပူၤဖျးဒီးတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်အဂီၢ်လီၤ.
- တၢ်ဘျာလၢအဂ့ၢ်ဒိၣ်တမံၤန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ အိၣ်ယံၤ-ခံးစးကိၣ် တၢ်ဘျာလီၤ. ကွၢ်သိလ့ၣ်လၢနမံၤညါတဆိ လဲၤခိက်တၢ်လၢအညူၣ်လီၤအသး အဂၢၢ်အကျါတမံၤမံၤ (ဒ်အမ့ၢ် တၢ်ပနီၣ်ဘျးဘျး) ဒီး ဂီၢ်ထီၣ် ခံးစးကိၣ် တချး န့ၣ်သိလ့ၣ်လဲၤတုၤဆူ တၢ်လီၤတမံၤဖိအံၤတက့ၢ်.
- တဘၣ်လဲၤခိက် ကျဲအကျဲပၤ မ့ၢ်တမ့ၢ် ကျဲဘၣ်စၢၤတၢ်လီၤအံၤတဂ့ၢ်.

ကဲထီၣ်ပုၤလၢတၢ်ဆိကမိၣ်တယၢ်အံၤသ့

- ထီၣ်ဘိ အိၣ်ထီၣ်ဃာ် နမ့ၢ်အတၢ်ကပီၤမျါမျါ (တၢ်ဃာ်တရံးသး အတၢ်ပနီၣ်) တချးန့ၣ်တရံးသးအခါ.
- မၤဃာလီၤန့ၣ်သိလ့ၣ် တချးန့ၣ်တရံးသးသိလ့ၣ်အခါ.
- ပလီၤသးဃးဃးလၢ မိထီၣ်ဆၣ်ကဲၣ်တဖန်, လ့ၣ်ယီၤတဖန်, ဒီး ပုၤလၢအဟးတဖန် ဖဲန့ၣ်တရံးသးသိလ့ၣ်အခါ - ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကကိၣ်ကဲလဲၤ ကထီၣ်ဘၣ်အဝဲသ့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢကခိက်ဆိကျဲ

- ထီၣ်ဘိအိၣ်ပတုၢ် ဒီး ပျဲလဲၤ ပုၤခိကျဲအိၣ်လၢနမံၤညါတဖန်.
- ပျဲပုၤဂၤကျဲ ဖဲပျဲပုၤဂၤကျဲ တၢ်ပနီၣ်တခါ ခီဖျါ မၤဃာလီၤန့ၣ်သိလ့ၣ် မ့ၢ်တမ့ၢ် အိၣ်ပတုၢ် ဒ်သိးကပျဲလဲၤပုၤတဂၤဂၤ အဝဲမ့ၢ်ဟံးတုၤဆိလၢတၢ်လီၤဖဲန့ၣ်အယိ.
- ပျဲလဲၤသိလ့ၣ်လၢ အအိၣ်တုၢ်လဲၤလၢ ကျဲမ့ၢ်ဒိၣ်အံၤအဖိခိၣ် တချးန့ၣ်လီၤအခါ.
- တၢ်တမံၤဖိအံၤ မ့ၢ်စ့ၢ်ကိၣ်လၢ ကဝီၤကျိၤတဖန်အဂီၢ်လီၤ - အိၣ်ခိး သိလ့ၣ်လၢ အအိၣ်တုၢ်လဲၤလၢကဝီၤကျိၤအံၤအပူၤတဖန် ဒ်သိးကလဲၤခိက်ဝဲ တချးန့ၣ်လီၤအခါ.

3 ကျဲအတိတ်ဘျာတဖန်

တိတ်နီလီခိက်ကျဲလၢတိတ်မိညါ အတိတ်ခဲးတိတ်ယံ, တိတ်အချဲ တိတ်ဟံပနီတဖန်, တိတ်ခိက်ကျဲ ဒီး တိတ်ဆိတလဲ ကျဲအကျိ

တိတ်နီတိတ်သိလ့ၣ် လၢအပူၤဖျဲးဒီးတိတ်ဘၣ်ယိၣ်

ကျဲအက့ၣ်တဖန်

- မၤယၢလီၤန့ၣ်သိလ့ၣ်တဖဲး တချဲးန့ၣ်လီၤဆူ ကျဲအက့ၣ်တတိၤအခါတက့ၢ်.
- တဘၣ်ယိၣ်တိတ် နဘျဲးန့ၣ်တဖန်တဂ့ၤ, လၢတိတ်န့ၣ်အလီၤ မၤစၢ်လီၤတိတ်အသဟံၣ်လၢ ကံသဝံခိၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘၣ်အလီၤတက့ၢ်.
- နီၣ်သိလ့ၣ်လၢနကျဲအကျိအပူၤ ဒီး အိၣ်လၢကျဲအထွဲတကပၤ တသ့ဖဲအသ့.
- ဖဲနဟးထီၣ်လၢ ကျဲက့ၣ်အလီၤ တုၤဆူတိတ်လီၤဘျဲးဘျဲးအခါ, နမၤဆူၣ်ထီၣ် သိလ့ၣ်လဲၤတိတ်အချဲ ကယိကယိသ့ဖဲန့ၣ်လီၤ.

တိတ်ဆိတလဲ ကျဲအကျိတဖန်

- တချဲးဆိတလဲကျဲအကျိတဖန်အခါ, ကွၢ် တိတ်ကွၢ်လီၤခိမံၣ်ထံကလၢ ဒီး တိတ်ကပၤမံၣ်ထံကလၢ တဘျဲးဖိ.
- မ့ၢ်ဝံၤန့ၣ်, ယၣ်တရဲးန့ၣ်ခိၣ် ဒီး ကွၢ်စိယီၤတိတ်ဆူ နဖဲဘၣ်ခိၣ် လၢကကွၢ်ထံ တိတ်လီၤလၢနထီၣ်တဖျါအဂီၢ် (တိတ်လီၤလၢ နတထီၣ်အီၤ လၢနသိလ့ၣ်မံၣ်ထံကလၢတဖန်အပူၤ).
- တိတ်လီၤဘၣ်ယိၣ်မ့ၢ်တအိၣ်လၢကမၤတိတ်အံၤအယံ, အိးထီၣ် နမ့ၢ်အူတိတ်ကပီၤမ့ၢ်ဒီး ဆိတလဲ ကျဲအကျိတဖန် မ့ၢ်မ့ၢ်ခုၣ်ခုၣ်.

တိတ်လဲၤခိက်တိတ်

- တချဲးလဲၤခိက် သိလ့ၣ်အဂၤတဆိအခါ, ကွၢ်ထံ နသိလ့ၣ်အမံၣ်ထံကလၢတဖန် ဒီး တိတ်လီၤလၢထံၣ်တဖျါတဖန် ဒ်သိးကမၤလီၤတိတ်လၢ တိတ်သ့တအိၣ်နိတမံၣ်တဂ့ၤအဂီၢ်.
- စူးကါ နတိတ်ယၣ်တရဲးသးအတိတ်ပနီၣ် ဒီး လဲၤခိက်ကွၢ်အီၤ ထဲဒၣ်ဖဲ တိတ်လီၤလီၤဟံ အိၣ်လၢလၢလီၤလီၤလၢ ကျဲအကျိအဂၤတဘိအပူၤအခါ.
- ဖဲနလဲၤခိက်တိတ်အဆၢကတီၢ်, ဟ့ၣ်သိလ့ၣ်အဂၤတဆိအံၤ တိတ်လီၤလီၤဟံ လၢလၢလီၤလီၤ.
- ဖဲနလဲၤခိက်ကွၢ်အီၤ ဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်ဝံၤတကီၢ်ခါ, ကွၢ်ထံ နမံၣ်ထံကလၢ လၢခိတဘျီ တချဲးအိးထီၣ် နမ့ၢ်အူတိတ်ကပီၤမ့ၢ်ဒီး နီၣ်လီၤက့ၤဆူ နကျဲအကျိအံၤအပူၤအခါ.
- လ့ၤတက့ၤ တဘၣ်လဲၤခိက် တိတ်လီၤလၢတိတ်တပျဲးအီၤတတိၤတိၤ, ဒ်အမ့ၢ် ကျဲဘၣ်စၢၤတိတ်လီၤ, ကျဲအကပၤ, မ့တမ့ၢ် ကျဲလၢအိၣ်ဒီး ပနီၣ်ကျိအဘိခိၣ်, မ့တမ့ၢ် လၢကျဲကံတိတ်ဘိအပူၤတဂ့ၤ.
- ဖဲပုၤတဂၤကျဲ ကျဲးစးလဲၤခိက်ကွၢ်န့ၣ်အဆၢကတီၢ် တဘၣ်မၤချဲထီၣ်နသိလ့ၣ်တဂ့ၤ. ပျဲအဝဲလဲၤခိက်ကွၢ်န့ၣ် ဂ့ၤဂ့ၤတက့ၢ်.

3 ကျဲအတ်ဘျာတဖန်

တၢ်န့ၣ်လီၤခိၣ်ကျဲလၢတၢ်မၤညါ အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်, တၢ်အချၢ တၢ်ဟံပနီၣ်တဖန်, တၢ်ခိၣ်ကျဲ ဒီး တၢ်ဆိတလဲ ကျဲအကျါ

Safe Maneuvers

တၢ်သူးဟးထီၣ်လၢလီၤခံ

- တချးသူးဟးထီၣ်လၢလီၤခံအခါ, ကွၢ်ထံန့ၣ်သိလ့ၣ် လၢပုၤကညီ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဖိတၢ်လံၤ အိၣ်လၢကျဲအပူၤ တမံၤလၢလီၤအဂီၢ်.
- ထီၣ်လၢကျဲဘၣ် န့ၣ်လီၤဆ့ၣ်နီၤ ဒီး သိလ့ၣ်မၤထံကလၢတဖန် ဒ်သိးန့ၣ်တၢ်လၢန့ၣ်ယၢ်ဝဲဒၣ်ကသ့အဂီၢ်. စူးကါန့ၣ်သိလ့ၣ်မၤထံကလၢတဖန် ဒီး ဘဲးခဲပဲ ခဲမရၢ မ့ၢ်အိၣ်ဒီးန့ၣ်တခါန့ၣ်, လၢန့ၣ်အမၤညါ ကွၢ်ဖိယီၤတၢ်ဆူ န့ၣ်ဘၣ်ခိၣ်တဖန် ဒ်သိးကကွၢ်ထံ တၢ်လီၤလၢန့ၣ်ထီၣ်တဖျါတဖန်.
- သူးဟးထီၣ်လၢလီၤခံ ကယီၤကယီၤ ဖဲပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်အခါ.

တၢ်ပတုၣ်သိလ့ၣ်အလီၢ်

- ဟံပတုၣ်သိလ့ၣ် ထဲဒၣ်ဖဲတၢ်လီၤလၢ တၢ်မၤနီၣ်ယၢ်အီၤလၢ တၢ်ပတုၣ်သိလ့ၣ်အလီၢ်တဖန်.
- လၢထီၣ်ရီၤတၢ်အိၣ်သးအပူၤ, မ့တမ့ၢ်ဘၣ်သၢပျါလၢ တၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲကျဲလၢအလဲတၢ်ထဲတကျါဘၣ်ဒီး ပဒုၣ်ဟးဆွဲး တၢ်ဟံပတုၣ်သိလ့ၣ်လၢ ကျဲအစ့ၣ်တကပၤ.
- တဘၣ်ပတုၣ်သိလ့ၣ်ဖဲ ကျဲကတံၢ်တဖန်, ခိၣ်ကျဲခိၣ်တဖန်, ကျဲကပၤခိၣ်ကျဲတဖန်, တံၤတဖန်, မ့တမ့ၢ် သိလ့ၣ်န့ၣ်လီၤဟးထီၣ်အကျဲတဖန်တဂ့ၤ.
- တဘၣ်ဟံပတုၣ်သိလ့ၣ် ဘူးဘူးဖိဖဲ သိလ့ၣ်အဂၤတဆိအကပၤတဂ့ၤ (တၢ်ဟံပတုၣ်ကထၢသိလ့ၣ်).
- န့ၣ်မ့ၢ်တအိၣ်ဒီးတၢ်ပျဲဘၣ်ဒီး, တဘၣ်ဟံပတုၣ်သိလ့ၣ်ဖဲ ပုၤကွၢ်ဂီၤတလၢပုၤအလီၢ်တဖန်တဂ့ၤ.
- တဘၣ်ဟံပတုၣ်သိလ့ၣ်ဖဲ တၢ်လီၤလၢအိၣ်ဒီး "အိၣ်ပတုၣ်သိလ့ၣ်တဂ့ၤ (No Parking)" တၢ်ပနီၣ်တဖန် နီတပူၤတဂ့ၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်က့ၣ်

သိလ့ၣ်ပဒၢးတဖန် အိၣ်ဒီး တၢ်လီၤလၢထံၣ်ဝဲတဖျါတဖန် အါအါဂီၢ်ဂီၢ် လၢအမၤညါ, အလီၢ်ခံ, ဒီး အကပၤခံခိလၢ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်လီၤလၢထံၣ်ဝဲတဖျါတဖန်အံၤ တၢ်ကိးအီၤလၢ လီၤကဝီၤတအိၣ်အလီၢ်တဖန် (NO ZONES) လီၤ.

- မ့ၢ်လၢပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်ပဒၢးအံၤ ထံန့ၣ်တသ့အယီၤ ဟးဆွဲး တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်ဖဲ သိလ့ၣ်ပဒၢးတဆိ အလီၢ်ကဝီၤတအိၣ်အလီၢ်တဖန်တဂ့ၢ်.
- ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်ပဒၢးအံၤ နကွၢ်အီၤဖဲ အသိလ့ၣ်တၢ်ကပၤမၤထံကလၢအပူၤ မ့ၢ်တဖျါဘၣ်န့ၣ် အဝဲတထီၣ်န့ၣ်ဘၣ်.

4 ပျံ့နှံ့သိလွန် တံပူဖျိုးဘိဉ်လါ

တံပူဖျိုးဘိဉ်အလွင်လါ လါအပူဖျိုးဒီးတံဘဉ်ယိဉ်တဖဉ် ဒီး ကျါကျါလါအပူဖျိုးဒီးတံဒါသဒါတဖဉ်

တံအိဉ်ဒီး နီခိဒီးနီသး အတံအိဉ်သးလါအဂူနုဉ် အရူဒိဉ်ဝဲဒဉ်လါ တံပျံ့နှံ့သိလွန်လါအပူဖျိုးဒီးတံဘဉ်ယိဉ်အဂီလါ. အကါဒိဉ်နီမးလါ ကအိဉ်စိဉ်မိဉ်စိဉ်နါ ဒီး သးစါဆါဖျိဉ်တံ ဖဲနီဉ်သိလွန်အခါနုဉ်လါ. နအိဉ်မိဉ်တမုဉ်နုဉ်, တမုဉ်နကသးစါဆါတံ မုတမုဉ် ဒါဆါထီဉ်တံချုချုဘဉ်.

တံလါဘျိုးဘျိုးကမံခနီဉ်သိလွန်

ပျံ့အါမး လါဘျိုးဘျိုးကမံခ, မုတမုဉ် မံခဝဲ ဖဲနီဉ်သိလွန်အခါနုဉ်လါ. တံလါဘျိုးဘျိုးကမံခနုဉ် လါဘဉ်ယိဉ်ဝဲ ဖဲနီဉ်သိလွန်အခါ, လါဆီဒဉ်တံ ဖဲနအိဉ်ထဲတဂါဧါအခါနုဉ်လါ. ဟံသုဉ်ဟံသး နကလါဘဉ်တံဒါလဲဉ်.

အအံမုဉ်ဝဲ တံလါဘျိုးဘျိုးကမံခ
အတံဟ့ဉ်ပလီအတံပနီဉ်တနီလါ-

- တံကီတံခဲလါကသ့ဉ်နီဉ်ထီဉ် အပူကွိဉ်မံးလံးစါကီမံးလံးလါအနီဉ်တံဝဲ.
- တံဘဉ်တံဘဉ်ထံး ပနီပတီ (rumble strip) မုတမုဉ် တံလဲတုဆူ နကျါအကျါအချါ.
- တကီ ခဲအံးအံး မုတမုဉ် ဘဉ်ဂဲပျါလါ ကအိဉ်ထီဉ်မိဉ်ချံ.
- ကီခဲလါ ကသးစါဆါဖျိဉ်တံ မုတမုဉ် ကအိဉ်စိဉ်မိဉ်စိဉ်နါ.

တံဟ့ဉ်ကုဉ်တဖဉ်လါ ကဟးဆွဲ
တံလါဘျိုးဘျိုးကမံခနီဉ်သိလွန်-

- မံအိဉ်ဘျိုးအိဉ်သါဂုၤဂုၤလါမုဉ်နါဒါ တချးလဲဆူ တံလါလါအယံတတံအခါ.
- ဖဲဘဉ်နီဉ်သိလွန်ဖးယံဖးထါအခါ ဟံးနါတံအိဉ်ဘျိုးကသ့ဉ် ခံနုဉ်ရံဉ်တဘျီ. မါကဆုဉ်လါနုဉ်အထူဉ်အပျါတဖဉ် ဒီး ဟးဆူနုဉ်ဆူအံး.
- နမုဉ်ကလါဘဉ်လါနုဉ်လါဘျိုးနုဉ်, အိဉ်ပတုဉ် ဒီး မံအိဉ်ဘျိုးတစါဖိ 15-45 မံးနံးတကွါ.
- တံအီ တံအထံလါအိဉ်ဒီး ကံကဖံ (caffeine) နုဉ် မပံးထီဉ်မိဉ် တစါတလါသ့လါ.
- တဘဉ်နီဉ်သိလွန် တသီနုဉ် အါနုဉ်ဒီး 300-400 မံးလံးတဂုၤ.
- ဟးဆွဲ တံစူးကါ ကသံဉ်ကသီတဖဉ်လါ အဒူးကဲထီဉ် တံမံခတကွါ.

4 ပုၤနီၣ်သိၣ်လ့ၣ် တၢ်ပူၤဖျဲးဘၣ်လၢ

တၢ်နီၣ်သိၣ်လ့ၣ်အလၢၤလၢ် လၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်တဖၣ် ဒီး ကျိၤကျဲၤလၢအပူၤဒီးတၢ်ဒိသဒါတဖၣ်

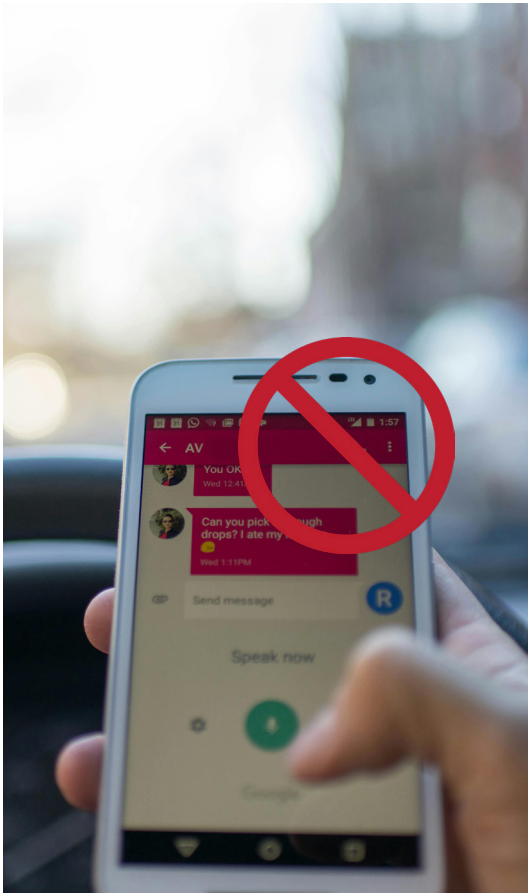
တၢ်မၤတၢ်တၢ်တၢ်နီၣ်သိၣ်လ့ၣ်

ကယၢ်မ့ၢ်တၢ်လၢအထူးကွၢ် နတၢ်သးစၢ်ဆါတယၢ် တၢ်နီၣ်သိၣ်လ့ၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်လၢမၤတၢ်တၢ်တၢ်လီၤ. တၢ်လၢအမၤတၢ်တၢ်တၢ်ညီၣ်န့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ-

- တၢ်ကတိၤတၢ်ဒီး ပူၤအိၣ်လၢသိၣ်လ့ၣ်အပူၤတဖၣ်.
- တၢ်အိၣ်တၢ်, တၢ်အိၣ်တၢ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်အိၣ်ဖဲ ဖဲနီၣ်သိၣ်လ့ၣ်အခါ.
- တၢ်ကွဲးဆါ မဲးဆူးကွဲး မ့တမ့ၢ် တၢ်သူ လီၤတဲစိ.
- တၢ်ထီၣ်လိၤကျဲၤဘၣ် ကွဲးလဲၤလီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်သံကျိၤ.

ဖဲနီၣ်သိၣ်လ့ၣ်အခါ တၢ်အိၣ်ဒီး တၢ်လၢမၤတၢ်တၢ်တၢ်န့ၣ် ဒူးကဲထီၣ် တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတဖၣ် ဒီး ဒူးတုၤ နၤ, ပူၤဒီးသိၣ်လ့ၣ်တဖၣ်, ဒီး ပူၤအဂၤတဖၣ် ဆူတၢ်ဘၣ်ယိၣ်အလီၤ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. အကျိၣ်ဒိၣ်လၢ ကသးစၢ်ဆါတယၢ် တၢ်နီၣ်သိၣ်လ့ၣ် ဒီး ဟးဆူး တၢ်လၢမၤတၢ်တၢ်တၢ်တဖၣ်လီၤ. တၢ်လၢမၤတၢ်တၢ်တၢ်တနီၣ်နီၤန့ၣ် တဖိးမိၣ်ဒီးသဲးဘၣ်.

- ဖဲနီၣ်သိၣ်လ့ၣ်အခါ တၢ်ကွဲးဆါ မဲးဆူးကွဲး မ့တမ့ၢ် အံၤမုၢ်လၢ နလီၤတဲစိန့ၣ် တဖိးမိၣ်ဒီးသဲးဘၣ်.
- ဟးဆူး တၢ်လီၤတဲစိ ဖဲနီၣ်သိၣ်လ့ၣ်အခါ. ပျဲ တၢ်ကိးလီၤတဲစိတဖၣ် တုၤဆူ တၢ်ဟံးတၢ်ကတိၣ်လၢတၢ်ကလုၢ်.
- မ့တမ့ၢ်ဘၣ်လၢ ကကိးလီၤတဲစိဆူ 911 အအိၣ် လၢဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်အိၣ်သးတမံၤအဂီၢ်ဘၣ်ဒီး, လၢပူၤနီၣ်သိၣ်လ့ၣ်လၢအသးအိၣ် 18 နီၣ်အဖိလၢတဖၣ်အဂီၢ် တဖိးမိၣ်ဒီးသဲးလၢ ကသူလီၤတဲစိ ဖဲနီၣ်သိၣ်လ့ၣ်အခါဘၣ်.
- လၢပူၤနီၣ်သိၣ်လ့ၣ်အသိၣ်လ့ၣ်ဘၢးစံးတဖၣ်အဂီၢ် တဖိးမိၣ်ဒီးသဲးလၢ ကသူလီၤတဲစိ ဖဲနီၣ်သိၣ်လ့ၣ်အခါဘၣ်.

Practicing safe driving etiquette keeps you and others safe!

5 လီဆွန်နီယီတကိးတဖန် ဒီး ဖိသန်လီဆွန်နီတဖန် NC လီဆွန်နီယီတကိးတဖန် ဒီး ဖိသန်တပူဖျဲးဘိန်ဘါ အတ်ဘျာတဖန်

ပျာကိးဂါ ထီထိန် လီဆွန်နီယီတကိး - တန်နီမိုဝဲ သဲစးလာ North Carolina အပူလီ.

အသးနီလါကအိန်ဒီလိန်ဂါဒီလိန်ဂါ, ပျာကိးဂါလါနသီလွန်အပူ အလီအိန်လါ ကထီထိန် လီဆွန်နီယီတကိး လါတပူဖျဲးဘိန်ဘါအဂီနီလီ.

- **ပျာဒိန်တန်ခိန်ပဲတဖန်:** ထီထိန် ကိန်ဒိန်ယီတကိး (လါတဖိလ်ဆူနီခိန်ဘးခိ) ဒီး ဖိဘိန်ခိန်ယီတကိး (တုဆူနသးနီပျာဘးခိ, တမုန်နကိတ်ဘိန်ဘိန်) ခိမဲလက်. မလီတီလါ နလီဆွန်နီအံၤ ကသုးယံၤအသးဆူအလီခိ တသ့ဖဲအသ့.
- **ဖိသန်လါအသးအိန် 8 နီနီ အဖိလ်တဖန် ဒီး အနီခိအတယါအိန် 80 ပိန် အဖိလ်တဖန်:** အဝဲသ့လိန်ဘိန်ဝဲ ဖိသန်တပူဖျဲးလီဆွန်နီလါအဘိန်ဂါဂါနီလီ.
- **ဖိသန်တဖန်လါအသးအိန် 8 နီနီ တုဆူ 12 နီနီ:** ပျာကိးဂါ ထီထိန်လီဆွန်နီယီတကိး လါတလီခိလီဆွန်နီအပူနီလီ. တန်နီမိုဝဲ တလီလါအပူဖျဲးဘိန်ဘါကတါ လါအဝဲသ့အဂီလီ.

အကါဒိန်မး. လုတကုၤ တဘိန်ဖိသန်ဆဲးဖိတဖန် မုတမုၤ ဖိသန်လါအညါဘိန်တဖန် လါတမိညါလီဆွန်နီ လါအိန်ဒီး ကလံၤဒါတဂုၤ. ကလံၤဒါအိးထိန်အသးဖိသန်ဘိန်ဘိန်ထံးအခါနီ မဘိန်ဒါဘိန်ထံးအဝဲသ့သ့ဝဲ ဒိန်ဒိန်မုၤမုၤလီ.

အအံၤမိုဝဲ တပူဖျဲးဘိန်ဘါအတ်ဟ့ၢ်ပလီအဂါတဖန်

တါဒီးသီလွန်ဖဲ သီလွန်ပဒါး အလီမဲတဖန်. ဖိသန်လါအသးအိန် 16 နီနီ အဖိလ်တဖန် ဒီးသီလွန်ဖဲ ဖိခးပဲသီလွန်ပဒါးတဆိအလီခိ ကသ့ဝဲ ထဲဒိန်ဖဲ

- အဝဲသ့ထီထိန်ဝဲ လီဆွန်နီယီတကိး.
- ပျာနီဒိန်တဂါ ဆွန်နီဖဲ အဝဲသ့အကပၤ.
- တန်နီမိုဝဲ ဂါဂီအူတါအိန်သးတမိ.
- သီလွန်ပဒါးအံၤ တါစူးကါအံၤအခဲအံၤလါ စိန်ပျဲသ့ဖျဲးတါမါအဂီ.

တဘိန်တုၤ ဖိသန်ဆဲးဖိတဖန် မုတမုၤ ဆွန်နီဖိဘိန်ကိတဖန် ထဲအကစါဒိန်ဝဲ လါသီလွန်တဆိအပူတဂုၤ. မုမုၤထဲတစါဖိဒိန်လီ တါအံၤလီဘိန်ယိန်ဝဲနီလီ. လါခဲဘိန်မိန်နီနီဖဲ မုနီအူလုတဖန်အယိ တါကီတလါကွံၤအခါး ဘိန်အဝဲသ့သ့ မုတမုၤ အိန်တမုၤသ့နီလီ.

6 တၢ်ကွၢ်ဆၢၣ်မၢ် တၢ်အိၣ်သးအကလၢ်ကလၢ်

တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်လၢ တၢ်စူၤကျါ, မူခိၣ်ဖိကျါ, ဘ့ၣ်ကသ့ၣ်လီၤခါ, ဒီး လၢမုၢ်န့ၣ်ခါ

သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်

နီၣ်သိလ့ၣ်လၢ တၢ်ပလီၤပဒိသး ဖဲမူခိၣ်ကလံၤသိၣ်ဂီၤတဂ့ၤ ဒီး ဖဲမုၢ်န့ၣ်ခါ. အိၣ်ကတီၢ်ကတီၤသးလၢ ဂီၢ်ဂီၢ်အူတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်အဂီၢ် ဒီး သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢ် ကျါကျဲလၢကခိဆၢကတၢ် ဒ်သးကပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ် လၢကျဲအဖီခိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

မူခိၣ်ကလံၤသိၣ်ဂီၤတဂ့ၤ

- **တၢ်စူၤ:** မၤဃၢလီၤသိလ့ၣ် အစ့ၤကတၢ် 5-10 mph ဖဲတၢ်စးထီၣ်စူၤအဆၢကတီၢ်. အိးထီၣ် နသိလ့ၣ်အခိၣ်မ့ၣ်အူတဖၣ် ဒီး တၢ်ဖျါတဖၣ် (wipers). ဟးဆဲး တၢ်လီၤလၢထံယိၣ်တဖၣ် ဒီး တဘၣ်စူးကါ ချဲးစ့ခိၣ်ထီၣ် (cruise control) တဂ့ၤ.
- **ဘ့ၣ်ကသ့ၣ်:** မၤဃၢလီၤသိလ့ၣ် ဒီး စူးကါ တၢ်ကပီၤအယဲၤဂီၢ်စၢ် သိလ့ၣ်အခိၣ်မ့ၣ်အူတဖၣ်. ကွၢ် သိလ့ၣ်တဖၣ် ဒီး တၢ်နိးတၢ်ဘျးအဂၤတဖၣ် လီၤတၢ်လီၤခါ.
- **မူခိၣ်ဖိ ဒီး ထံခဲၣ်ဖိ:** လဲၤကယီၤကယီၤ, စူးကါ မ့ၣ်အူတၢ်ကပီၤအယဲၤဂီၢ်စၢ်တဖၣ် ဒီး တၢ်ဖျါတဖၣ်, မၤလီၤထီၣ် တၢ်ပိၤသိလ့ၣ်အဂၤအခါ အတၢ်ဒုၣ်စၢၤ. ယီၤ ဘျဲးစ့ ကယီၤကယီၤ လၢကဟးဆဲး သိလ့ၣ်တၢ်တလံာ်တပျါအဂီၢ်.
- **တၢ်ထံၣ်လၢတဖျါဂ့ၤဂ့ၤ:** အိၣ်ပတုၣ် တသ့ဖဲအသ့လၢအဆၢအချ့, အိးထီၣ် တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ် မ့ၣ်အူတၢ်ကပီၤတဖၣ်, ဒီး အိၣ်ခိးတၢ် ပူၤဖျဲးဒီးတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ် ဖဲတၢ်လီၤလၢအယဲၤဒီး သိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအကျဲတက့ၢ်.

တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်လၢမုၢ်န့ၣ်ခါ

- **သိလ့ၣ်အခိၣ်မ့ၣ်အူတဖၣ်:** သ့ မ့ၣ်အူတဖၣ်အံၤ စးထီၣ်လၢ မုၢ်န့ၣ်လၢ တုၤဆူ မုၢ်ဟဲထီၣ် ဒီး လၢတၢ်ထံၣ်တဖျါဂ့ၤဂ့ၤ. သ့ တၢ်ကပီၤအယဲၤလၢအဂီၢ်စၢ်တဖၣ် လၢဂ့ၤအပူၤ ဒီး တၢ်ကပီၤအယဲၤလၢအဂီၢ်ဆူၣ်တဖၣ် ဖဲကျဲပျီပျီတဖၣ် လၢတအိၣ်ဒီးသိလ့ၣ်လၢအဟဲ.
- **မုၢ်န့ၣ်ခါ တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်တဖၣ်:** တၢ်တထံၣ်ဘၣ်တၢ်ဂ့ၤဂ့ၤ, ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်လၢအလီၤဘျဲးတဖၣ်, ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်လၢအမူၤသးတဖၣ်, ဒီး သိလ့ၣ်အခိၣ်မ့ၣ်အူလၢအမၤဘၢတၢ်ထံၣ်တဖၣ်.
- **တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်လၢမုၢ်န့ၣ်ခါ တၢ်ဟ့ၣ်က့ၣ်တဖၣ်:** သိလ့ၣ်လၢဟဲ မ့ၢ်တမၤစၢ်လီၤအမ့ၣ်အူန့ၣ်, မၤကပီၤ နမ့ၣ်အူတၢ်ကပီၤအယဲၤဆူၣ်တဖၣ် ပျါပျါ တစီၢ်ဖဲတက့ၢ်. သ့ မ့ၣ်အူတၢ်ကပီၤအယဲၤစၢ်တဖၣ်, မၤဃၢလီၤသိလ့ၣ်, အိၣ်လၢစုထဲတကပၤ ဒီး စူးကါ ကျဲအကနူၤထံး ဒ်တၢ်နီၣ်ကျဲတမံၤအသိးတက့ၢ်. ဟးဆဲး တၢ်ကွၢ်တၢ်လီၤလီၤဆူ မ့ၣ်အူတၢ်ကပီၤလၢအဟဲတဖၣ် ဒီး တဘၣ်နီၣ်ဆူၣ်ထီၣ်သိလ့ၣ်တဂ့ၤ. အလီၤမုၢ်အိၣ်န့ၣ် အိၣ်ပတုၣ်သိလ့ၣ်ဖဲ ကျဲအကပၤ ဒီး အိးထီၣ်န့ၣ် ဂီၢ်ဂီၢ်အူမ့ၣ်အူတၢ်ကပီၤတဖၣ်တက့ၢ်.

6 တၢ်ကွၢ်ဆၢန့ၢ်မၢ် တၢ်အိၣ်သးအကလၢကလၢ တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်လၢ တၢ်စူၤကျါ, မ့ၢ်ခိၣ်ဖိကျါ, ဘ့ၣ်ကသ့ၣ်လီၤခါ, ဒီး လၢမ့ၢ်န့ၢ်ခါ

တၢ်ကွၢ်ဆၢန့ၢ်မၢ် ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်

- **ဘၣ်ဒြဲၣ် တမၤတၢ်:** ဆိတလဲၣ်ဆူ ကီၢ်ယၣ်အဒိၣ်, သူ ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူအဘၣ်ဒြဲၣ်, ဟ့ၣ်တၢ်ပနီၣ်, ဒီး ဃုထံၣ် တၢ်လီၤလၢအပူၤဖျဲး လၢကအိၣ်ပတုၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်.
- **ကံသဝံခိၣ်ယီၤဘ့ၣ်ဘၣ် တၢ်ဘၣ်ကတိၢ်သး:** ယီၤလီၤ ခိၣ်ယီၤဘ့ၣ်ဘၣ်အံၤ ကဖိလီၤ, ဆိတလဲၣ်ဆူ အိၣ်ထီၣ်ကွၢ်အိၣ်လၢန့ၢ်ခိၣ်, ဆိတလဲၣ်ဆူ နှုထရျၢ် (neutral), ယီၤဘၣ်ဒြဲၣ်ပံးပံး, ဒီး ဃုထံၣ်တၢ်လီၤလၢအပူၤဖျဲး လၢကအိၣ်ပတုၣ်အဂီၢ်.
- **ထါယၢၣ် ပီၤဖး:** ဖိၣ် ပၣ်ကၢၤ ကျါကျါ, နီၣ်သိလ့ၣ်လီၤလီၤ, ထုးထီၣ်န့ၢ်ခိၣ်လၢ ကံသဝံဘ့ၣ်ဘၣ်အလီၤ ကယိကယိ, မ့ၢ်ဝံဒီး ယီၤဘၣ်ဒြဲၣ် ကဖိလီၤ, စူးကါန့ၢ်သိလ့ၣ်မ့ၢ်အူတၢ်ပနီၣ်, ဒီး ဃုထံၣ်တၢ်လီၤလၢအပူၤဖျဲးတတီၤ လၢကအိၣ်ပတုၣ်သိလ့ၣ်တက့ၢ်.
- **သိလ့ၣ်ဟးဂီၢ်:** အိၣ်ပတုၣ်သိလ့ၣ်လၢကျဲအကပၤ, မၤသံကွၢ်စဲး, မၤပုၤဒီးသိလ့ၣ်တဖၣ်ဟးထီၣ်လၢသိလ့ၣ်အချါ, အိၣ်ဆၢထၢၣ်ယံၤယံၤဒီးသိလ့ၣ်တၢ်လဲၣ်တၢ်က့ၢ်အကျဲ, ဒီး အလီၤမ့ၢ်အိၣ်န့ၢ် ကိးတၢ်မၤစၢၤ. (တၢ်မ့ၢ်ခိၣ်န့ၢ် စူးကါ တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ် မ့ၢ်အူတၢ်ကပီၤတဖၣ် ဒီး တၢ်ကိးညၢ်အဝါတက့ၢ် ဖဲပဲတၢ်ဖျိဖိၣ်အလီၤတက့ၢ်).
- **သိလ့ၣ်တလံာ်တပျါ / ကျဲဘၣ်စီၣ်သိလ့ၣ်တလံာ်တပျါ:** ပျါကွၢ် ကံသဝံခိၣ်ယီၤဘ့ၣ်ဘၣ်, ဟးဆူး တၢ်ယီၤတၢ် ဘၣ်ဒြဲၣ်တဖၣ်, တဘၣ်ယၢၣ်တရံး ပၣ်ကၢၤ ဆူၣ်ဆူၣ်တဂ့ၢ်, ဃုထံၣ်သိလ့ၣ်လၢ တၢ်တလံာ်တပျါအကျဲအပူၤတက့ၢ်. (သိလ့ၣ်အလီၤခိၣ်မ့ၢ်တလံာ်သးဆူအထွဲတကပၤန့ၢ်, ဃုထံၣ်တရံးဆူအထွဲတကပၤတက့ၢ်. သိလ့ၣ်အလီၤခိၣ်မ့ၢ်တလံာ်သးဆူအစ့ၣ်တကပၤန့ၢ်, ဃုထံၣ်တရံးဆူအစ့ၣ်တကပၤတက့ၢ်.

သိလ့ၣ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်ထံးတဖၣ်

- **မ့ၢ်လီၤကဲလၢသိလ့ၣ်ကဘၣ်တၢ်ဘၣ်ထံးန့ၢ်:** မၤသိၣ်န့ၢ်သိလ့ၣ်ပံပီၤ, ဖိၣ်ပၣ်ကၢၤပံးပံး, ဃုထံၣ်သိလ့ၣ်ဆူအထွဲ, ဟးဆူး သိလ့ၣ်လၢအဟဲ, ဒီး မ့ၢ်သ့န့ၢ်, နီၣ်သိလ့ၣ်လၢကျဲအဖိလံာ် ဆူတၢ်လီၤလၢအပူၤဖျဲးတတီၤ.
- **မ့ၢ်ဘူးလၢန့ၢ်ကဘၣ်တၢ်ဘၣ်ထံးန့ၢ်:** ဖိၣ်ပၣ်ကၢၤပံးပံး, ကံကျဲးစးသုးယံၤကွၢ်သး, ယီၤ ဘၣ်ဒြဲၣ် မ့ၢ်သ့န့ၢ်, ဒီး ဟံးသးကျါကျါ သန့ၤထီၣ်သးလၢ တၢ်လဲၣ်အသးအကျဲအသဟီၣ် အဖိခိၣ်.
- **ဖဲတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်ထံးဝံအလီၤခိၣ်:** မ့ၢ်သ့န့ၢ် အိၣ်ပတုၣ်, သုးယံၤန့ၢ်သိလ့ၣ်ဆူကျဲအကပၤတက့ၢ်. တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတဖၣ် မ့ၢ်တမ့ၢ် တၢ်ဟးကံဟးဂီၢ် မ့ၢ်အိၣ်န့ၢ် ကိး 911 တက့ၢ်. ဟ့ၣ်ခိၣ်ဟ့ၣ်နီၤ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤဆူ ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်အဂၤတဖၣ်. ဟ့ၣ်လီၤ နမံၤန့ၢ်, အိၣ်ဆိးလီၤကျဲ, ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်အလဲးစ့ၣ် အနီၣ်ဂီၢ်, တၢ်ဆဲးလီၤသိလ့ၣ်အမံၤအနီၣ်ဂီၢ်, ဒီး တၢ်အုၣ်ကီၤခိၣ်န့ၢ်အမံၤ ဆူ ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်အဂၤတဖၣ်.

သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်
 နီၣ်သိလ့ၣ်လၢ တၢ်ပလီၤပဒိသး ဖဲမ့ၢ်ခိၣ်ကလံၤသိၣ်ဂီၢ်တဂ့ၢ် ဒီး ဖဲမ့ၢ်န့ၢ်ခါ. အိၣ်ကတိၢ်ကတီၤသးလၢ ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်အဂီၢ် ဒီး သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢ် ကျဲကျဲလၢကခိဆၢက့ၢ်တၢ် ဒိသးကပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ် လၢကျဲအဖိခိၣ်န့ၢ်တက့ၢ်.

7 တ်နီၣ်သိလ့ၣ်ဒီးပုၤဂၤ

တ်နီၣ်သိလ့ၣ်လၢ ပုၤဟးလၢခိၣ်တဖၣ်, လ့ၣ်ဟီၣ်တဖၣ်, ဒီး မိထိၣ်ဆၣ်ကဲၣ်တဖၣ် အကျိၤ

တ်နီၣ်ကျဲအံၤ အိၣ်ဒီး တ်ဟ့ၣ်က့ၣ်တဖၣ် ဒ်သိးကမၤစၢၤပုၤကိးဂၤလၢ ကစူးကါကျဲအံၤ ပုၤဖျဲးဒီးတ်ဘၣ်ယိၣ် ဒီး လၢတ်ပုၤယုးယိၣ်ပးကဲအပူၤ န့ၣ်လီၤ. သ့ၣ်နီၣ်လၢ, ပဝဲကိးဂၤပအဲၣ်ဒီးလဲၤတုၤဆူ တ်လီၤလၢပကလဲၤ ပုၤဖျဲးဒီးတ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးန့ၣ်တက့ၢ်.

သိလ့ၣ်လၢအိၣ်ဒီးစဲးတဖၣ်

- #### ကိၣ်သိလ့ၣ်ဘးစံတဖၣ်
- ပလီၤသးလၢ ကိၣ်သိလ့ၣ်ဘးစံအိၣ်ပတုၣ်အလီၤတဖၣ်တက့ၢ်.
 - သိလ့ၣ်ဘးစံအိၣ်ပတုၣ် လၢအိၣ်ဒီး တ်ကပီၤအဂီၢ်မျါမျါတဖၣ် ဒီး အတၢ်အိၣ်ပတုၣ်တၢ်ပနီၣ်အိၣ်ဖျါ တဆိန့ၣ် လုၤတက့ၢ် တဘၣ်လဲၤခိၣ်ကိၣ်အိၣ်တဂ့ၢ်.
 - လၢသိလ့ၣ်ဘးစံအိၣ်ပတုၣ်သးလၢ ကျဲလၢအိၣ်ဒီးကျဲအကျိၤခဲၣ် လၢတအိၣ်ဒီး တ်ခၢၣ်သးကျဲအကျိၤတဖၣ်အဂီၢ် သိလ့ၣ်လဲၤတၢ်က့ၢ်တၢ်ခဲလဲၣ် ကဘၣ်အိၣ်ပတုၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.
 - ဖဲကျဲလၢအိၣ်ဒီးကျဲအကျိၤလွၢ်တဘၣ် ယုၢ်ဒီး တ်ခၢၣ်သးကျဲအကျိၤတဘၣ် အဖိခိၣ်, ထံသိလ့ၣ်လၢအဟိထံ သိလ့ၣ်ဘးစံအိၣ်အခဲ လိၣ်လၢကအိၣ်ပတုၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

- #### ပၤကီၢ်သိလ့ၣ်တဖၣ်, သိလ့ၣ်တီပုၤဆါတဖၣ်, သိလ့ၣ်ပဒးမၤဟိမ့ၣ်အူတဖၣ်
- ပျဲကျဲလၢ မ့ၣ်အူတၢ်ကပီၤမျါမျါတဖၣ် ဒီး ပံပီၤတၢ်သိၣ်တဖၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်.
 - လဲၤဆူကျဲကစီၢ်အထွဲတကပၤ ဒီး အိၣ်ပတုၣ်အီၤ လၢလၢနဆူ ဖဲနထီၣ် မ့တမ့ၢ် နၢဟူ အဝဲသ့ၣ်ဟံအခါန့ၣ်တက့ၢ်.
 - တဘၣ်စးထီၣ်နီၣ်က့ၢ်သိလ့ၣ် ပၢ်တုၤလၢအဝဲသ့ၣ် လဲၤခိပတုၣ်ကိၣ်နၢလၢလၢနဆူတစူ တဂ့ၢ်.
 - ဟ့ၣ်ပျဲအါထီၣ် တ်လီၤလီၤဟံဆူ ဂ့ၢ်ကီၢ်အူသိလ့ၣ်လၢအိၣ်ပတုၣ်သးတဖၣ် လၢကျဲမ့ၢ်ဒိၣ်တဖၣ်အပူၤ, မ့ၢ်သ့ဒၣ်လဲၣ် သုးယီၤနသးဆူ ကျဲအကျိၤအဂၤတဘၣ်တက့ၢ်.

- #### မိထိၣ်ဆၣ်ကဲၣ်တဖၣ် ဒီး စခူထၢၣ်တဖၣ်
- အဝဲသ့ၣ်လူၤဟိထံ တ်သိၣ်တၢ်ဘျါဒ်သိးသိးတဖၣ် ဒ်သိလ့ၣ်တဖၣ်အသိးလီၤ.
 - တ်နီၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢ ကျဲအကျိၤအခၢၣ်သးတဘၣ် ဒီး ကိၣ်ခဲလၢကထံၣ်ဘၣ်အဝဲသ့ၣ်အယိ, ပလီၤသးအါအါ ဒီး ကွၢ်ထံ နသိလ့ၣ်မိထိၣ်ကလၢတဖၣ် တချး ဆိတလဲကျဲအကျိၤတဖၣ်အခါတက့ၢ်.
 - ပုၤလၢအိၣ်လၢ မိထိၣ်ဆၣ်ကဲၣ်အလိၤကိးဂၤ လိၣ်ဘၣ်ဝဲ ခိၣ်ဖျါဟံလဲၤမဲးလီၤ.
 - ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ကစူးကါ စုတၢ်ပနီၣ်တဖၣ် လၢကယုၣ်တရံးသး မ့တမ့ၢ် ကမၤပၤလီၤတၢ်အချ့လီၤ.
 - ဖဲလဲၤခိၣ် မိထိၣ်ဆၣ်ကဲၣ်တဆိအခါ, မၤလီၤတၢ်လၢ သိလ့ၣ်လၢအဟံသုတအိၣ်နီၣ်တဆိ, စူးကါ နတၢ်ယုၣ်တရံးသးအတၢ်ပနီၣ်, ဒီး သုးယီၤသးဆူ ကျဲအကျိၤအဂၤတဘၣ် ပုၤဖျဲးဒီးတ်လီၤဘၣ်ယိၣ် တက့ၢ်.

7 တၢ်နီၣ်သိၣ်လ့ၣ်ဒီးပှၤဂၤ

တၢ်နီၣ်သိၣ်လ့ၣ်လၢ ပှၤဟးလၢခိၣ်တဖၣ်, လ့ၣ်ယီၤတဖၣ်, ဒီး မိထိၣ်ဆၣ်ကဲၣ်တဖၣ် အကျိၤ

တၢ်နီၣ်ကျဲအံၤ အိၣ်ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်တဖၣ် ဒ်သိးကမၤစၢၤပှၤကိးဂၤလၢ ကစူးကါကျဲအံၤ ပှၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ် ဒီး လၢတၢ်ယုးယိၣ်ပးကဲအပူၤ န့ၣ်လီၤ. သ့ၣ်နီၣ်လၢ, ပဲကိးဂၤပအဲၣ်ဒီးလဲၤတုၤဆူ တၢ်လီၤလၢပကလဲၤ ပှၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးန့ၣ်တက့ၢ်.

လ့ၣ်ကဟၣ်လၢတအိၣ်ဒီးစဲးတဖၣ်

လ့ၣ်ယီၤတဖၣ် ဒီး စခူးထၢၣ်တဖၣ်

- ဒ်သိးဒီး သိၣ်လ့ၣ်တဖၣ်, လ့ၣ်ယီၤတဖၣ် လူၤဟိံထွဲ ကျဲအံၤအတၢ်ဘျၢတဖၣ်လီၤ.
- တၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်လၢ ကျဲအကျိၤအခၢၣ်သးတဘိ သ့စ့ၢ်ကိးလီၤ.
- လ့ၣ်ယီၤတဖၣ် စူးကါဝဲ စုတၢ်ပနီၣ်တဖၣ် ဒ်သိးကယၣ်တရံးသး မ့တမ့ၢ် ကမၤဃၢလီၤတၢ်အချ့လီၤ.
- ဖဲလဲၤခိၣ် လ့ၣ်ယီၤတဆိအခါ, မၤလီၤတၢ်လၢ သိၣ်လ့ၣ်လၢအဟဲသ့တအိၣ်နီၣ်တဆိ, စူးကါ နတၢ်ယၣ်တရံးသးအတၢ်ပနီၣ်, ဒီး သးဃီၤသးဆူ ကျဲအကျိၤအဂၤတဘိ ပှၤဖျဲးဒီးတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ် တက့ၢ်.
- အိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်စူၤသးစူၤ ဒီး နီၤဟ့ၣ်ကျဲဒီး ပှၤယီၤလ့ၣ်ယီၤတဖၣ်.

ပှၤဟးလၢခိၣ်တဖၣ်

ပှၤလၢဟးတဖၣ်

- ပျဲပှၤခိၣ်ကျဲတဖၣ် လဲၤဆိလၢညါတက့ၢ်. ပျဲပှၤဂၤကျဲ
- အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်အိၣ်တၢ်လံၤလၢကျဲအံၤအပူၤန့ၣ် အိၣ်ပတုၣ်နသိၣ်လ့ၣ်.
- အဝဲသ့ၣ် ကဖြးလူၤဟိံထွဲ ကျဲကဲတံၢ်မ့ၢ်ဖိးတၢ်ပနီၣ်တဖၣ် ဒီး ကဖြးစူးကါ ခိၣ်ကျဲခိၣ်တဖၣ်လီၤ.
- ပှၤတဂၤဂၤမ့ၢ်ဟဲပၢ်ထီၣ်လၢနမံၢ်ညါန့ၣ်, မၤသီၣ်နသိၣ်လ့ၣ်အပံၤပီၤ ဒ်သိးကဟ့ၣ်ပလီၤအံၤ ဒီး မၤဃၢလီၤနသိၣ်လ့ၣ်တက့ၢ်.
- အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်တကန့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်, အိၣ်ပတုၣ်နသိၣ်လ့ၣ် လၢကဲလၢကဲဆူဆူတက့ၢ်.

7 တၢ်နီၣ်သိၣ်လ့ၣ်ဒီးပှၤဂၤ

တၢ်နီၣ်သိၣ်လ့ၣ်လၢ ပှၤဟးလၢခိၣ်တဖၣ်, လ့ၣ်ဟီၤတဖၣ်, ဒီး မိထီၣ်ဆၣ်ကဲၣ်တဖၣ် အကျါ

တၢ်နီၣ်ကျဲအံၤ အိၣ်ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်က့ၣ်တဖၣ် ဒ်သိးကမၤစၢၤပှၤကိးဂၤလၢ ကစူးကါကျဲအံၤ ပှၤဖျးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ် ဒီး လၢတၢ်ပှၤယိၣ်ပးကဲအပူၤ န့ၣ်လီၤ. သ့ၣ်နီၣ်လၢ, ပဝဲကိးဂၤပအဲၣ်ဒီးလဲၤတုၤဆူ တၢ်လီၤလၢပကလဲၤ ပှၤဖျးဒီးတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးန့ၣ်တက့ၢ်.

Other Considerations

သိၣ်လ့ၣ်ထူၣ်တဖၣ် ဒီး စံၣ်ပှၤသ့ၣ်ဖျးစဲးဖိကဟၣ်တဖၣ်

- နီၣ်ဟ့ၣ်ကျဲဒီး စံၣ်ပှၤသ့ၣ်ဖျးစဲးဖိကဟၣ်တဖၣ် ဒီး နမ့ၢ်အိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အလီၤခဲန့ၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်စူၤသးစူၤတက့ၢ်.
- ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ကစူးကါ စုတၢ်ပနီၣ်တဖၣ် လၢကယၣ်တရံးသး မ့တမ့ၢ် ကမၤယၢၤလီၤတၢ်အချၢလီၤ.
- ဖဲလဲၤခိၣ် စံၣ်ပှၤသ့ၣ်ဖျးစဲးဖိကဟၣ်တဖၣ်အခါ, မၤလီၤတၢ်လၢ သိၣ်လ့ၣ်လၢအဟဲသ့ၣ်အိၣ်နီၣ်တဆိ, စူးကါ နတၢ်ယၣ်တရံးသးအတၢ်ပနီၣ်, ဒီး သးယီၤသးဆူ ကျဲအကျါအဂၤတဘၣ် ပှၤဖျးဒီးတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ် တက့ၢ်.
- လ့ၣ်တက့ၤ တဘၣ်လဲၤခိၣ် စံၣ်ပှၤသ့ၣ်ဖျးစဲးဖိကဟၣ်တဖၣ်လၢ လီၤကဝီၤလၢခိၣ်တသ့အပူၤတဂ့ၤ.

တၢ်ခူၣ်လီၤပှၤသံ သိၣ်လ့ၣ်တၢ်ရဲၣ်လီၤသး

- နကထီၣ်ဘၣ် သိၣ်လ့ၣ်တဖၣ်ရဲၣ်လီၤအသးတကျါ လၢအိးထီၣ်ဃာ် သိၣ်လ့ၣ်အခိၣ်မ့ၢ်အူတဖၣ်လီၤ.
- တၢ်နီၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်ခူၣ်လီၤပှၤသံ သိၣ်လ့ၣ်တၢ်ရဲၣ်လီၤသးလီၤ.
- နသးယီၤနသးဆူကျဲအကပၤ လၢကပျဲအဝဲသ့ၣ်လဲၤခိၣ်ဝဲ သ့န့ၣ်လီၤ.
- သိၣ်လ့ၣ်အဆိကတၢ်တဆိ နီၣ်ခိၣ်ကွံာ် မ့ၢ်အူအလါ ဒီး သိၣ်လ့ၣ်လၢအအိၣ်တၢ်တဖၣ် လၢတၢ်ရဲၣ်သးအကျါအအံၤအပူၤ လူၤဟံၣ်ထွဲအခဲ လၢတလီၣ်အိၣ်ပတုၤ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.
- တဘၣ်မၤထီၣ်တၢ်အတၢ်ရဲၣ်လီၤသးတဂ့ၤ မ့တမ့ၢ် တဘၣ်ကဲၣ်ကျဲးစးန့ၣ်လီၤလၢ သိၣ်လ့ၣ်တဖၣ်အကဆူးတဂ့ၤ.

သိၣ်လ့ၣ်ဖးဒိၣ်တဖၣ် ဒီး သိၣ်လ့ၣ်ပဒါးဖးဒိၣ်တဖၣ်

- အိၣ်ယံၤယံၤလၢတၢ်လီၤခဲဒီး သိၣ်လ့ၣ်ပဒါးအဒိၣ်တဖၣ် ဒီး လ့ၣ်ပဒါးတဖၣ်တက့ၢ်.
- အဝဲသ့ၣ်လိၣ်ဘၣ် တၢ်လီၤလီၤဟံၣ် ဒိၣ်ဒိၣ်လီၤလီၤ လၢကအိၣ်ပတုၤ ဒီး ယၣ်တရံးသးအဂီၢ်အယံၤ, ကွၢ်ထံ အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ပနီၣ်တဖၣ် လီၤတၢ်လီၤဆဲး တချးလဲၤခိၣ်တၢ်အခါန့ၣ်လီၤ.
- သိၣ်လ့ၣ်ဖးဒိၣ်တဖၣ် အိၣ်ဒီး တၢ်လီၤလၢတထီၣ်ဖျါဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ် လၢအဝဲသ့ၣ်ထီၣ်နၢတသ့တဖၣ် အယံၤ, တဘၣ်နီၣ်သိၣ်လ့ၣ်ဘူးဘူးဖဲ ဖဲအဝဲသ့ၣ်အကပၤတဂ့ၤ.
- ဖဲအဝဲသ့ၣ်လဲၤခိၣ်တၢ်အခါ သိၣ်လ့ၣ်ပဒါးလၢအထီၣ်တဖၣ် ဒူးကဲထီၣ် ကလံၤအူတၢ်အသဟီၣ် သ့အယံၤ, ဖိၣ်ဃာ် နပုၣ်ပၤယံးယံးတက့ၢ်.
- တၢ်ဆၢကတီၢ်ယံၤဒိၣ်လၢ သိၣ်လ့ၣ်ပဒါးဖးဒိၣ်တဖၣ်အဂီၢ် လၢကအိၣ်ပတုၤအယံၤ, ပလီၤနသးဂ့ၤဂ့ၤ ဖဲနအိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အကပၤအခါ တက့ၢ်.
- ဖဲကလံၤအူတၢ်အခါ မ့တမ့ၢ် လၢကျဲအကျဲတဖၣ်အလီၤ အဝဲသ့ၣ် ကအိၣ်တစ့ၤအသး တစဲးတမ့ဲးန့ၣ်လီၤ.

8. တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ် တၢ်လၢ်သ့ၣ်ခါပတ်တၢ်တဖၣ် သိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအကျဲ တၢ်လၢ်သ့ၣ်ခါပတ်တၢ်ညီၣ်န့ၢ်တဖၣ်

တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ် တၢ်လၢ်သ့ၣ်ခါပတ်တၢ်န့ၣ် ကဲထီၣ်အသးသ့ဝဲ ဖဲနတလူၤဟီၣ်ထွဲ ကျဲအံၤအတၢ်ဘျုးတဖၣ်အခါ န့ၣ်လီၤ. အအံၤမ့ၢ်ဝဲ တၢ်ဟီၣ်ထွဲထီၣ်သးတဖၣ်အစရံၤ ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်မၤပျံၤတဖၣ်လၢကသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်အိၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ် တၢ်လၢ်သ့ၣ်ခါပတ်တၢ်တဖၣ် အတၢ်ဟီၣ်ထွဲထီၣ်သးတဖၣ်

- တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ကမၢ်တဖၣ် ဒီး ကွီၢ်ဘျီၣ်ဒါး: ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် နကဘၣ်ဟ့ၣ်တၢ်လဲၤတမံၤ ဒီး လဲၤဆူ ကွီၢ်ဘျီၣ်ဒါးလီၤ.
- တၢ်မၤနီၣ်အဖိးတဖၣ်လၢလဲၤစ့ၣ်အပူၤ: တၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ကမၢ်အတၢ်စံၣ်ညီၣ်န့ၣ် မၤအါထီၣ် တၢ်မၤနီၣ်အဖိးတဖၣ်လၢ နပူၤနီၣ်သိလ့ၣ်အတၢ်ကွဲးနီၣ်အပူၤသ့ၣ်လီၤ.
- လဲၤစ့ၣ်တၢ်ဆိကတီၢ်ကွီၢ်သး / တၢ်လီၤမၤ: တၢ်မၤနီၣ်အဖိးအါအါဂီၢ်ဂီၢ်န့ၣ် ဒုးကဲထီၣ် လဲၤစ့ၣ်တၢ်ဆိကတီၢ်ကွီၢ်သး မ့တမ့ၢ် တုၤဒၣ်လဲၤ လဲၤစ့ၣ်အတၢ်လီၤမၤ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်လီၤဘၣ်ဃီၤအဆၢကတီၢ်: တၢ်လၢ်သ့ၣ်ခါပတ်တၢ်ဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်တဖၣ် ဒုးကဲထီၣ် တၢ်လီၤဘၣ်ဃီၤသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

သံး, ကသံၣ်မ့ၢ်ဘိးတဖၣ်, ဒီး တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်

- တၢ်လီၤပျံၤလီၤဖုး: တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်ဖဲမူၤအဆၢကတီၢ် (DUI) န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲ တၢ်လၢအလီၤပျံၤလီၤဖုးဒိၣ်မး ဒီး မၤအါထီၣ် တၢ်ဘၣ်ဃီၤအလီၤလၢ တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထိးတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.
- သံးဧၢ်ကဲဧၢ်အတၢ်ဒိဘၣ်တဖၣ်: သံးန့ၣ် မၤဃၢၤလီၤ တၢ်ခိဆၢထီၣ်တၢ်အဆၢကတီၢ်, မၤဟးဂီၢ် တၢ်သ့ဆၢတၢ်တၢ်, မၤစ့ၣ်လီၤ တၢ်ဟူးထီၣ်ဂဲၤထီၣ်သးတပူၤဃီ, ဒီး ဒုးမံၣ်ခ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

NC သဲစးတဖၣ်

- သံး, ပုၤဃုာ်ဒီး ဘၣ်ဃီၤတဖၣ် တၢ်တပျဲဟ့ၣ်ခွဲးအိၤ ဖဲနီၣ်သိလ့ၣ်အခါ နီတမံၤဘၣ်. သံးပလီၤလၢအခိၣ်အိးထီၣ်သးန့ၣ် တၢ်တၢ်ဃီၤအိၤလၢ သိလ့ၣ်လၢအလဲၤတၢ်တဖၣ်အပူၤလီၤ.
- ထဲပုၤလၢအသးနီၣ်အစ့ၣ်ကတၢ် 21 နီၣ် ပုၤသံးသ့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဆါသံးဆူ ပုၤလၢအသးအိၣ် 21 နီၣ်အဖိးလၢ တကၤလၢလၢန့ၣ် တဖိးမံၣ်ဒီးသဲစးဘၣ်.

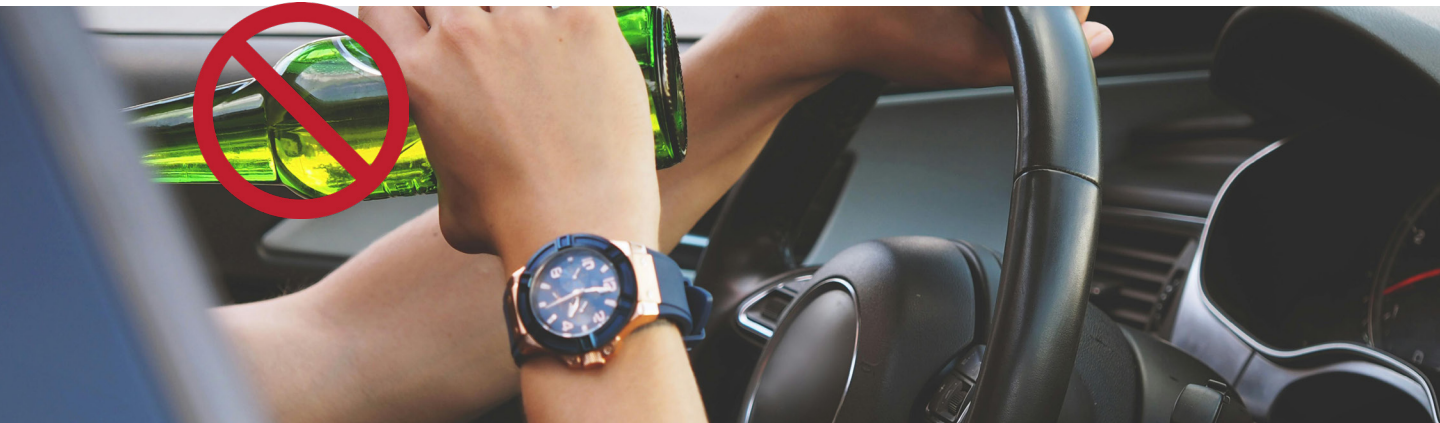
DUI တၢ်ဒုးလူၤဟီၣ်ထွဲထီၣ်သိၣ်တၢ်ဘျုး: ပၤကီၢ် မၤန့ၣ်ပတ်သိလ့ၣ် ဒီး မၤကွီၢ်န့ၣ်လၢ တၢ်သါ မ့တမ့ၢ် သ့ၣ်တၢ်မၤကွီၢ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

- သံးအပတီၢ်လၢသ့ၣ်ပူၤ (BAC) မ့ၢ်အိၣ်ဝဲ 0.08 မ့တမ့ၢ် အါန့ၣ်တၢ်အံၤန့ၣ် ကဒုးကဲထီၣ် လဲၤစ့ၣ်တၢ်ဆိကတီၢ်ကွီၢ်သး ဒီး တၢ်ဘၣ်လဲၤဆူ ကွီၢ်ဘျီၣ်ဒါး န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဂ့ၢ်လီၤလၢကမၤနဲ တၢ်မၤကွီၢ်အံၤန့ၣ် ကဒုးကဲထီၣ် လဲၤစ့ၣ်တၢ်ဆိကတီၢ်ကွီၢ်သး အစ့ၣ်ကတၢ် 30 သီ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်စံၣ်ညီၣ်ဃုာ်တဖၣ်: တၢ်မၤကမၢ် DUI အတၢ်စံၣ်ညီၣ်တၢ်တဘျီန့ၣ် ကဆိကတီၢ်ကွီၢ်န့ၣ်လဲၤစ့ၣ်လၢတနီၣ်အဂီၢ်လီၤ. တၢ်မၤကမၢ်တၢ်ခိဘျီတဘျီ ဒုးကဲထီၣ် တၢ်လီၤဘၣ်ဃီၤ ဒီး လဲၤစ့ၣ်တၢ်လီၤမၤတဖၣ် လၢလွီၤနီၣ်အဂီၢ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်လဲၤစ့ၣ်တၢ်မၤနီၣ်အဖိးတဖၣ်

- မိထီၣ်သိလ့ၣ်တဖၣ်အဝဲၤကျိၤ (Department of Motor Vehicles, DMV): လူၤဃုထီၣ် နတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ် တၢ်လၢ်သ့ၣ်ခါပတ်တၢ်တဖၣ် ဒီး ကွဲးလီၤ တၢ်မၤနီၣ်အဖိးတဖၣ်လီၤ.
- တၢ်မၤနီၣ်အဖိးတဖၣ် အသဟီၣ်: တၢ်မၤနီၣ်အဖိးတဖၣ် မၤအါထီၣ် နသိလ့ၣ်တၢ်အုၣ်ကီၤအလဲၤတဖၣ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤနီၣ်အဖိး 7 ဖိးန့ၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကလိၣ်ဘၣ် တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်တၢ်မၤလိတခါလီၤ. တၢ်မၤနီၣ်အဖိး 12 ဖိးန့ၣ် ဒုးကဲထီၣ် လဲၤစ့ၣ်တၢ်ဆိကတီၢ်ကွီၢ်သး သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

8. တၢ်နီၣ်သီလ့ၣ် တၢ်လၢ်သ့ၣ်ခါပတ်တၢ်တဖၣ် သီလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအကျဲ တၢ်လၢ်သ့ၣ်ခါပတ်တၢ်ညီၣ်တဖၣ်

တၢ်လၢ်သ့ၣ်ခါပတ်အဆံးတဖၣ်

- တၢ်နီၣ်သီလ့ၣ်လၢ ပုၤအလီၤခံဘူးတလၢ. တၢ်ဟံၣ် သီလ့ၣ်လၢနမၢ်ညါတဆိအခံ ဘူးတလၢ
- နကၢၤဒီးမၤတၢ်လံၤအိၣ်သန့က့ၤ, နတပျဲ ပုၤဟးလၢခိၣ် မ့တမ့ၢ် ပုၤဒီးလ့ၣ်ယီၤတဂၤ လဲၤဆိလၢညါဘၣ်.
- တအိၣ်ပတုၣ်ဖဲ တၢ်အိၣ်ပတုၣ် အတၢ်ပနီၣ် မ့တမ့ၢ် မ့ၣ်အူအဂီၢ်အခါဘၣ်.
- တၢ်တၢ်နီၣ်စၢ်တၢ်ကမ့ၢ်ဆူတၢ်ချၢ လၢနသီလ့ၣ်အပဲတၢ်အူပုၤ.
- သးပုၤနီၣ်သးလၢ ကဒုးထီၣ်န့ၣ်ဖဲလၢ အလီၤဆ့ၣ်နီၣ်ယီၤတကိး ကပြဲကပြဲဘၣ်ဘၣ်.
- နီၣ်သီလ့ၣ် တအိၣ်ဒီးလဲးစ့ၣ်.
- နီၣ်သီလ့ၣ် တအိၣ်ဒီး တၢ်ဟံးမုၢ်ဒါ တၢ်အူၣ်ကီၤ.
- တတီၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးအဆံး လၢပုၤတဘၣ်ဒိနီတဂၤ တမံၤန့ၣ်ဘၣ်.

တၢ်လၢ်သ့ၣ်ခါပတ်တဒိၣ်တဆံးတဖၣ်

- တၢ်နီၣ်သီလ့ၣ်ချၢန့ၣ်ဒီးတန့ၣ်ရံၣ် 15 မံးလၢ် (mph) တလၢကွံာ် တၢ်အချၢ တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်အိၣ်
- တၢ်လဲၤခိၣ်ကွံာ်တၢ်လၢတဖိးမံဒီးသဲးစး
- တၢ်နီၣ်ခိၣ်ကွံာ်သီလ့ၣ်ဖဲ တၢ်အိၣ်ပတုၣ် အတၢ်ပနီၣ် / မ့ၣ်အူအဂီၢ်
- တၢ်နီၣ်သီလ့ၣ်အာအာသီသီ
- တၢ်နီၣ်သီလ့ၣ်လၢ ပုၤအလီၤခံဘူးတလၢ. တၢ်ဟံၣ် သီလ့ၣ်လၢန မၢ်ညါတဆိအခံ ဘူးတလၢ
- Driving without a valid license or motorcycle endorsement (motorcycles only)

တၢ်လၢ်သ့ၣ်ခါပတ်တၢ်ဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်တဖၣ်

- တၢ်နီၣ်သီလ့ၣ်ဖဲမုၢ်အဆၢကတီၢ် (DUI)
- တၢ်ဂ့ၢ်လီၤ သ့ၣ်/တၢ်သါ အတၢ်မၤကွၢ်
- တၢ်ဟးနီၣ်နီၣ်စၢ်သီလ့ၣ်
- တၢ်နီၣ်သီလ့ၣ်ချၢတလၢကွံာ်အခါး
- တၢ်နီၣ်ပပြဲသီလ့ၣ်ဒီး သီလ့ၣ်အဂၤတဆိ
- တၢ်မၤသံပုၤကညီ / တၢ်သံတၢ်ပုၤ ခီဖျါ သီလ့ၣ်
- တၢ်မၤအာတပျဲတပျဲတၢ်လၢ မိထီၣ်သီလ့ၣ်တဆိ
- တၢ်လီၤတၢ်လၢကအိၣ်ပတုၣ် ဖဲတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးကဲထီၣ်သးဝံၤအလီၤခံ
- တၢ်နီၣ်ချၢထီၣ်သီလ့ၣ် ဒီးသီးသုတဘၣ်ဖီၣ်
- တၢ်က့ၤကျဲးစး မၤန့ၢ် လဲးစ့ၣ်တခါ လၢကျဲတတီၣ်တလံၤအပူၤ
- တၢ်လီၤတၢ်လၢကဟ့ၣ်ပျဲ တၢ်ခွဲးတၢ်ဟံၣ်လၢကခိၣ်ဆိကျဲး ဒီး တၢ်ဒုးကဲထီၣ် တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးလၢအနး

9 တၢ်ဘၣ်ထွဲခိဆၢလိာ်သးယၢ်ခိယၢ်ခိဒီး ပၤကီၢ်

တၢ်သ့ၣ်ညါ နတၢ်ခွဲးတၢ်ဟံးတဖၣ် ဖဲသိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအကျဲအိၣ်ပတုၢ်သးအခါ

ပၤကီၢ်အတၢ်ကိးအိၣ်ပတုၢ်သိလ့ၣ်န့ၣ် ကဲထီၣ် တၢ်သ့ၣ်ညါသးဂီၤ သ့ဝဲသန့က့ၤ တၢ်သ့ၣ်ညါ ကဘၣ်မၤတၢ်မနုၤန့ၣ် မၤစၢၤဝဲ တၢ်အိၣ်သးအံၤ ဒ်သိးသိလဲၤအသးဘျၢဘျၢဆီၣ်သ့ၣ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တချးတၢ်ကိးအိၣ်ပတုၢ်အံၤ

တၢ်လၢကဘၣ်မၤအံၤ

- ဟံးနသးဂၢၢ်ဂၢၢ်.
- အိးထီၣ် နစုထွဲ တၢ်ဟံးတဖၣ်သး အတၢ်ပနီၣ် ဒ်သိးကဟံးဖျါထီၣ်လၢ နကအိၣ်ပတုၢ်.
- ယုထံၣ်တၢ်လီၤလၢအပူၤဖျဲးတတီၤ လၢကအိၣ်ပတုၢ်နသိလ့ၣ်အဂီၢ် (ကျဲအကပၤ, တၢ်ဟံးတဖၣ်သိလ့ၣ်အလီၢ်).
- မ့ၢ်ပၤကီၢ်ပုၤဘၣ်မ့ၢ်ဘၣ်ဒါ နီၢ်နီၢ်တဂၤဒါ တမ့ၢ်ဒါ နမ့ၢ်တသ့ၣ်ညါလီၤတၢ်ဘၣ်ဒီး ကိး 911 တချးနအိၣ်ပတုၢ်အခါ.
- တၢ်လီၤလၢအပူၤဖျဲးဘၣ်ဘၢ မ့ၢ်တအိၣ်ဖဲန့ၣ် နီတတီၤလၢ ကအိၣ်ပတုၢ်နဘၣ်အယီၤ, အိးထီၣ် တၢ်လီၤဘၣ်ယီၣ် မ့ၢ်အူတၢ်ကပၤတဖၣ် ဒီး မၤယၢ်လီၤ နသိလ့ၣ်တက့ၢ်.
- ဒူးသ့ၣ်ညါ ပၤကီၢ်ပုၤဘၣ်မ့ၢ်ဘၣ်ဒါအံၤလၢ နထီၣ်အံၤတက့ၢ်.
- ဆဲးနီၣ်သိလ့ၣ် ယၢ်ယၢ်ဖိ လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်လီၤဘၣ်ယီၣ် ပၤတုၤလၢ နထီၣ်န့ၣ် တၢ်လီၤတတီၤလၢကအိၣ်ပတုၢ်.

တၢ်လၢတဘၣ်မၤအံၤ

- တဘၣ် သ့ၣ်ပျံၤသးဖု မ့တမ့ၢ် မၤချ့ထီၣ်နသိလ့ၣ်တဂ့ၤ.
- တဘၣ်ဂံၢ်ကျဲးစၢးနီၣ်နသိလ့ၣ် ချ့န့ၢ်ဒီး ပၤကီၢ်အံၤတဂ့ၤ.
- တဘၣ်မၤချ့ထီၣ်နသိလ့ၣ်တဂ့ၤ မ့တမ့ၢ် တဘၣ်ဂံၢ်ကျဲးစၢး ယုၢ်ပူၤဖျဲးနသးတဂ့ၤ.

ဖဲတၢ်ကိးအိၣ်ပတုၢ်အံၤအခါကတီၢ်

တၢ်လၢကဘၣ်မၤအံၤ

- ပတုၢ်နသိလ့ၣ်, ပံးကွဲးနစဲး, ဒီး ဟံးလီၤ နပဲတၢ်
- ပံးကွဲး ကွဲးလူလီၤ ဒီး မၤဘျၢမၤဘျၢ အိၣ်လဲးထီၣ်နီၣ်ပိးလီတခါလၢလၢ.
- မ့မ့ၢ်မုၢ်န့ၣ်, အိးထီၣ် မ့ၢ်အူလၢနသိလ့ၣ်အပူၤ.
- မ့တမ့ၢ်လၢ ပၤကီၢ်အံၤ မၤနဟးထီၣ်လၢနသိလ့ၣ်အပူၤဘၣ်ဒီး အိၣ်လၢသိလ့ၣ်အပူၤတက့ၢ်.
- မ့တမ့ၢ်လၢ တၢ်မၤနဘၣ်လီၤကွဲးအံၤဘၣ်ဒီး ထီၣ်ဟံး နလီၤဆ့ၣ်နီၤယီၤတဘိးတက့ၢ်.
- ဟံးထီၣ်နစုခဲခိလၢပၤ ပၢကၤအဖီခိၣ်တက့ၢ်.
- မၤပုၤဒီးသိလ့ၣ်တဖၣ် ဟံးအစုတဖၣ်လၢ လီၤဆ့ၣ်နီၣ်အိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အမံၤညါ အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ဟံးနသးဂၢၢ်ဂၢၢ် ဒီး တဘၣ်မၤ တၢ်ဟူးထီၣ်ဂဲၤထီၣ်သး သတုၢ်ကလံာ်တဂ့ၤ.
- ပၤကီၢ်ပုၤဘၣ်မ့ၢ်ဘၣ်ဒါအံၤ မ့ၢ်တသိးဟံး အယုၤနီၣ်ဖီ ဘၣ်ဒီး, နမ့ၢ်တလီၤတၢ်န့ၣ် ယုက့ၢ် အ ID တက့ၢ်.
- နမ့ၢ်တန့ၢ်ပၤ ပၤကီၢ်ပုၤဘၣ်မ့ၢ်ဘၣ်ဒါအံၤ တဲတၢ်တမံၤမံၤန့ၣ် မၤတဲန့ၢ်ပၤအါထီၣ်န့ၣ် လၢတၢ်ယုးယီၣ်ပးကဲအပူၤ တက့ၢ်.

တၢ်လၢတဘၣ်မၤအံၤ

- တဘၣ် ဂံၢ်လိာ်ဘျီလိာ်သးတဂ့ၤ မ့တမ့ၢ် တဘၣ်ယုကညးဘါကညးတၢ်တဂ့ၤ.
- တၢ်ပျံၤမ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီး တဘၣ်ဟးထီၣ်လၢသိလ့ၣ်အပူၤတဂ့ၤ.
- တဘၣ်ပျံၤတၢ်လၢ ကယုက့ၢ် အ ID တဂ့ၤ.

9 တၢ်ဘၣ်ထွဲခိဆၢလိာ်သးယၢ်ခိယၢ်ခိဒီး ပၤကီၢ်

တၢ်သ့ၣ်ညါ နတၢ်ခွဲးတၢ်ဟံၣ်တဖၣ် ဖဲသိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအကျဲအိၣ်ပတုၢ်သးအခါ

ဖဲတၢ်ကိးအိၣ်ပတုၢ်အံၤအဆၢကတီၢ်

- ဒ်သဲစးမၤလိာ်အသိး, ပုၤမ့ၢ်ဃုၤန့ၣ် နကဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤန့ၣ်န့ၣ်, ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်အလဲးစ့ၣ်, ဒီး သိလ့ၣ်တၢ်ဆဲးလီၤမံၤ န့ၣ်လီၤ.
- အိၣ်ခိး တၢ်လၢပၤကီၢ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအံၤကသံကွၢ်အိၣ် တချးနတဲတၢ်ဆူအိၣ်အခါ တက့ၢ်.
- နတချးထုးထီၣ် နလိာ်တီၢ်မိတဖၣ်အခါ တဲပုး ပၤကီၢ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအံၤ တက့ၢ်.
- တဘၣ်ဂ့ၢ်လိာ်ဘီလိာ်လၢ ကဒူးန့ၣ်န့ၣ် ID မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆဲးလီၤမံၤတဂ့ၢ်.
- တၢ်သံကွၢ်အိၣ်တၢ်ဆူညါတဖၣ်န့ၣ် နအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ဟံၣ်လၢ ကစံးဆၢအိၣ် တစံးဆၢအိၣ်န့ၣ်လီၤ.
- နမ့ၢ်တသ့ၣ်ညါလီၤတၢ်တၢ်သံကွၢ်တမံၤန့ၣ်, မၤပၤကီၢ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအံၤ တဲန့ၣ်ပၤန့ၣ် လၢတၢ်ယုးယီၣ်ပးကဲအပူၤ တက့ၢ်.
- နတဲအိၣ်လၢ နတၢ်ဟံၣ်ဘၣ် ဒီး လိာ်ဘၣ် တၢ်တဲန့ၣ်ပၤအိၣ်တၢ် သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တလိာ်နစံးဆၢ တၢ်သံကွၢ်ကိးထီၣ်ဘၣ်, ဘၣ်ဆၣ် ဂံၢ်ခိၣ်ထိးတၢ်သံကွၢ်တဖၣ် ဒ်အမ့ၢ် နမံၤဒီးလဲးစ့ၣ် အဂ့ၢ်အကျဲန့ၣ် နကပြဲးစံးဆၢအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲတၢ်ကိးအိၣ်ပတုၢ်အံၤဝဲၤအလိာ်ခိ

- နမ့ၢ်မၤန့ၣ် လဲးမးတခါန့ၣ်, နသံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်ဘၣ်သးဒီးတၢ်အံၤ သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တဘၣ်ဂ့ၢ်လိာ်ဘီလိာ်တၢ်ဒီး ပၤကီၢ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအံၤတဂ့ၢ်. နမၤဘၣ်ဂီၢ် နတၢ်မ့ၢ်တၢ်ရဲၤအံၤလၢခိ လၢကီၢ်ဘျီၣ်ဒါအပူၤ သ့ၣ်လီၤ.
- ဟံးန့ၢ် လဲးမးအံၤ ဒီး ဆဲးလီၤစုဆဲးပနီၣ်တက့ၢ်. တၢ်ဆဲးလီၤမံၤန့ၣ် တမ့ၢ်ဝဲ နအၢၣ်လီၤ တၢ်ကမၣ်ဘၣ်.
- တဘၣ် ဂ့ၢ်လိာ်ဘီလိာ်သးတဂ့ၢ် မ့တမ့ၢ် တဘၣ်သ့ၣ်ဒိၣ်သးဖျိးတဂ့ၢ်.
- ပၤကီၢ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအံၤ မ့ၢ်အဲၣ်ဒီးဖိၣ် ပုၤလၢနသိလ့ၣ်အပူၤတဂၤကန့ၣ်, ဟံးနသးဂၢ်ဂၢ် ဒီး နဘၣ်ဂ့ၢ်လိာ်ခိဆၢအိၣ်တဂ့ၢ်.
- နသံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်ဘၣ်သးဒီး တၢ်ဖိၣ်တၢ်အံၤ သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.
- နတဲန့ၣ်ပၤ တၢ်အိၣ်သးလၢန့ၣ်တကပၤ လၢကီၢ်ဘျီၣ်ဒါအပူၤ လၢခိသ့ၣ်လီၤ.
- တဘၣ်ကွၢ်ကျဲးစး ထီဒါက့ၤတၢ် မ့တမ့ၢ် ဃ့ၢ်ပူၤဖျိးသးတဂ့ၢ်.

တၢ်တူၢ်ဘၣ် တၢ်မၤတရီၢ်တပၤ

- နမ့ၢ်န့ၣ်လၢ ပၤကီၢ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအံၤ မၤန့ၣ်တတီၢ်တလိၤအပံၤ, နတီၣ်ထီၣ် တၢ်ဟံၣ်ဖျါတမံၤဆူ ပၤကီၢ်ဝဲၤကျိၤအအိၣ် လၢခိသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တဘၣ်ဂ့ၢ်လိာ်ဘီလိာ်တၢ်ဒီး ပၤကီၢ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအံၤ အခဲအံၤတဂ့ၢ်.

10 တ်အံးထွဲကွဲထွဲ နသိလွဲ

တ်အံးထွဲကွဲထွဲသိလွဲ တ်ဟ့ၣ်ကူၣ်အဂီၢ်ခိၣ်ထံးတဖၣ်

တ်နီၣ်သိလွဲလၢအပူၤဖျဲးဘိၣ်ဘၢတဆိန့ၣ် အကါဒိၣ်ဝဲဒၣ်လၢ တ်လီၤကိးပူၤဒဲးလီၤ. လၢ North Carolina အပူၤ တ်လၢနကဘၣ်မၤအိၣ်အိၣ်ဝဲတနီၤ ဒိသိး နသိလွဲအတၢ်ဖိးမိဒိးသဲး ဒီး ကလဲတ်လၢကျဲအဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တနီၣ်တဘျီ တ်သမံသမိးသိလွဲ

- ကိးနီၣ်ဒဲးလၢ North Carolina အပူၤ, အလီၤအိၣ်လၢ နကလဲသမံသမိးကွဲနသိလွဲလၢ ပုၤဘျီစဲးအိၣ်ဒီးလဲးစ့ၣ်တဂၤ ဖဲ NC တ်သမံသမိးသိလွဲအလီၤ န့ၣ်လီၤ.
- တ်အိၣ်မ့ၢ်ဝဲ တ်သမံသမိးကွဲတ်လၢ နသိလွဲအဂီၢ် ဒိသိးကမၤလီၤတီၢ် တ်ကိးမိပူၤဖျဲးဒီးတ်လီၤဘၣ်ယိၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ကျဲးစးမၤဝဲနဲ တ်သမံသမိးကွဲနသိလွဲအိၣ် တချးနသိလွဲတ်ဆဲးလီၤမံၤ အမုၢ်န့ၣ်လၢအခါ တက့ၢ်.
- နယုထီၣ် တ်သမံသမိးသိလွဲအလီၤ ဘူးဒီးနတတီၤတီၤ လၢအိၣ်လဲအပူၤ မ့တမ့ၢ် ခိဖျိသံကွဲပုၤဂၤ သ့ဝဲညိညိန့ၣ်လီၤ.

ဘဒြဲတဖၣ်, မ့ၣ်အူတဖၣ်, ဒီး ထါယၢၣ်တဖၣ်: အိၣ်ပတၢ်, ကွဲ, ဒီး အိၣ်ပူၤဖျဲးဒီးတ်လီၤဘၣ်ယိၣ် တ်သမံအိၣ်မ့ၢ်ဝဲ တ်အကါဒိၣ်နီၣ်နီၣ်လၢ တ်နီၣ်သိလွဲ လၢအပူၤဖျဲးဒီးတ်လီၤဘၣ်ယိၣ်အဂီၢ်

- **ဘဒြဲတဖၣ် (အိၣ်ပတၢ်):** နသိလွဲအဘဒြဲတဖၣ် ကပြဲအိၣ်ဝဲဂၢ်ဂၢ်ကျဲၤကျဲၤ ဒီး ကပြဲဒုးပတၢ်နသိလွဲ ဂုၤဂုၤဘၣ်ဘၣ် လၢတအိၣ်ဒီး တ်ကလုၢ်လီၤဆိတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်မၤအသးလီၤတီၢ်လီၤဆိန့ၣ်, သမံသမိးကွဲအိၣ်လၢ ပုၤဘျီစဲးတဂၤ တဘျီပီတက့ၢ်.
- **မ့ၣ်အူတဖၣ် (ထံၣ်):** မၤလီၤတီၢ်လၢ မ့ၣ်အူခဲလၢ (သိလွဲအခိၣ်မ့ၣ်အူတဖၣ်, အလီၤခိမ့ၣ်အူတဖၣ်, တ်ပနီၣ်တဖၣ်) ကမၤတၢ်ဂုၤဂုၤဘၣ်ဘၣ်, အန့ၣ်သတးဒီး နထံၣ်တၢ်ကသ့ဝဲ ဒီး ပုၤထံၣ်နကသ့ဝဲ ဖဲမ့ၢ်န့ၣ် ဒီး လၢမူခိၣ်ကလဲၤသိၣ်ဂီၤတဂ့ၤအပူၤ တက့ၢ်.
- **ထါယၢၣ်တဖၣ် (အိၣ်ပူၤဖျဲးဒီးတ်လီၤဘၣ်ယိၣ်):** သမံသမိးကွဲ ထါယၢၣ်တဖၣ် ဒိညိန့ၣ်အသိး လၢတၢ်ဘၣ်ကူး, တ်သ့ၣ်ဖး, မ့တမ့ၢ် ထါယၢၣ်ကျဲၤအဘိလီၤလံၤ တခါလံၤလံၤအဂီၢ် တက့ၢ်. အဝဲသ့ၣ်အတၢ်အိၣ်သးမ့ၢ်တဂ့ၤဘၣ်ဒီး, အခဲအိၣ်မ့ၢ် ဆၢကတီၢ်လၢ တ်အသိတဖၣ်အဂီၢ်လံၤ. လၢန့ၣ်အမံၤညါ သမံသမိးကွဲ ကလဲၤအသဟီၣ် လၢနထါယၢၣ်တဖၣ်အပူၤ တလိတဘျီတက့ၢ်. ကလဲၤမ့ၢ်စ့ၣ်န့ၣ် ထိကလဲၤ မ့တမ့ၢ် ကလဲၤမ့ၢ်အါတလၢန့ၣ် ဒုးဟးထီၣ်ဂ့ၢ်ကလဲၤတနီၤ.

မ့ၣ်အူပျီအသနီ

- မ့ၢ်လၢအဒုးဟးထီၣ် မ့ၣ်အူလုၢ်လၢအမၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတၢ်တဖၣ်အပီ တ်ထူၣ်ဖျိတပူၤလၢနမ့ၣ်အူပျီအသနီအပူၤန့ၣ် ကလဲၤဘၣ်ယိၣ်ဝဲ န့ၣ်လီၤ.
- နမ့ၢ်ဆိကမိၣ်လၢ နမ့ၣ်အူပျီအသနီ ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကထူၣ်ဖျိန့ၣ်, လဲၤသမံသမိးကွဲအိၣ်လၢ ပုၤဘျီစဲးတဂၤ ဒီး ဘျီဂုၤထီၣ်ကျဲၤအိၣ် တသ့ဖဲအသ့လၢအဆိအချတက့ၢ်.

Chapel Hill

PUBLIC LIBRARY